ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

VŠECH SVATÝCH – 1. LISTOPADU 2026

To je pokolení těch, kdo hledají tvář tvou, Hospodine.



„**BLAHOSLAVENÍ CHUDÍ V DUCHU**, neboť jejich je nebeské království. **BLAHOSLAVENÍ PLAČÍCÍ**, neboť oni budou potěšeni. **BLAHOSLAVENÍ TIŠÍ**, neboť oni dostanou zemi za dědictví. **BLAHOSLAVENÍ, KDO LAČNÍ A ŽÍZNÍ PO SPRAVEDLNOSTI**, neboť oni budou nasyceni. **BLAHOSLAVENÍ MILOSRDNÍ**, neboť oni dojdou milosrdenství. **BLAHOSLAVENÍ ČISTÉHO SRDCE**, neboť oni budou vidět Boha. **BLAHOSLAVENÍ TVŮRCI POKOJE**, neboť oni budou nazváni Božími syny. **BLAHOSLAVENÍ PRONÁSLEDOVANÍ PRO SPRAVEDLNOST**, neboť jejich je nebeské království. **BLAHOSLAVENÍ JSTE, KDYŽ VÁS BUDOU KVŮLI MNĚ TUPIT, PRONÁSLEDOVAT A VYLHANĚ VÁM PŘIPISOVAT KAŽDOU ŠPATNOST**; radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu.“ ✠ POUŤ NA HOŘE BLAHOSLAVENSTVÍ, *Peregrinatio ad Fontes Salutis*, Izrael, 26.2.2013.











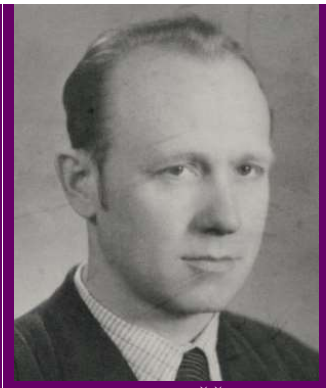
Tomáš
kardinál **ŠPIDLÍK, S.J.**
čestný občan Pustiměře
17.12.1919 – 16.4.2010



Giovanni
kardinál **COPPA**
čestný občan Drysic
9.11.1925 - 16.5.2016



Antonín Cyril
STOJAN, arcibiskup
čestný občan Podivic
22.5.1851 - 29.9.1923



PUSTIMĚŘ
Rudolf POHL
08.03.1912-14.06.1951
POPRAVEN KOMUNISTY

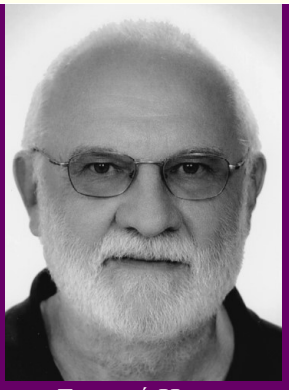
VĚČNÉ ODPOČINUTÍ DEJ JIM, PANE,
A SVĚTLO VĚČNÉ AŤ JIM SVÍTÍ! AŤ ODPOČÍVAJÍ V POKOJI. AMEN.



PUSTIMĚŘ
František PETRŽELA
25.04.1962 - 31.10.2026



PUSTIMĚŘ – **Jindřiška**
HOLUŠOVÁ
11.2.1933 - 5.1.2026



ZELENÁ HORA
Ing. Oldřich TVRDÍK
15.2.1949 – 16.2.2026



PUSTIMĚŘ
Vladislav ZAVADIL
29.11.1942 - 15.6.2026



PUSTIMĚŘ
Věra CIGÁNKOVÁ
25.2.1935 - 26.6.2026



ZELENÁ HORA
Jan AMBROZ
24.6.1937 - 11.7.2026



PUSTIMĚŘ
Vojtěch MACH
3.1.1960 - 30.8.2026



ZELENÁ HORA - **Marie**
BARTOŠKOVÁ
13.2.1932- 22.9.2026



DRYSICE
Ladislav RYŠÁNEK
11.12.1955 - 9.12.2025



DRYSICE
Marie STĚNIČKOVÁ
12.6.1932 - 3.4.2026



DRYSICE - **Ludmila**
HODINKOVÁ
19.4.1979 - 14.5.2026



KŘIŽANOVICE - **Marie**
PROVAZNÍKOVÁ
6.1.1931 - 19.11.2025















V NEDĚLI, 22. LISTOPADU 2026,
O SLAVNOSTI JEŽÍŠE KRISTA KRÁLE,
DOM SAMUEL LAURAS,
OPAT KLÁŠTERA MATKY BOŽÍ V NOVÉM DVOŘE,
NECHÁ VYSVĚTIT NA JÁHNA

BRATRA **MARIA RAFAELA**
(MICHALA NAVRÁTILA)

J. E. MONS. TOMÁŠEM HOLUBEM,
BISKUPEM PLZEŇSKÝM,
V KOSTELE OPATSTVÍ

(foto z věčných slibů bratra Maria Rafaela Navrátila z Podivic, opatství Nový dvůr, Dobrá Voda 20, 364 01 Toužim, 21. března 2014.

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

32. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 8. LISTOPADU 2026

Má duše po tobě žízní, Hospodine, Bože můj!

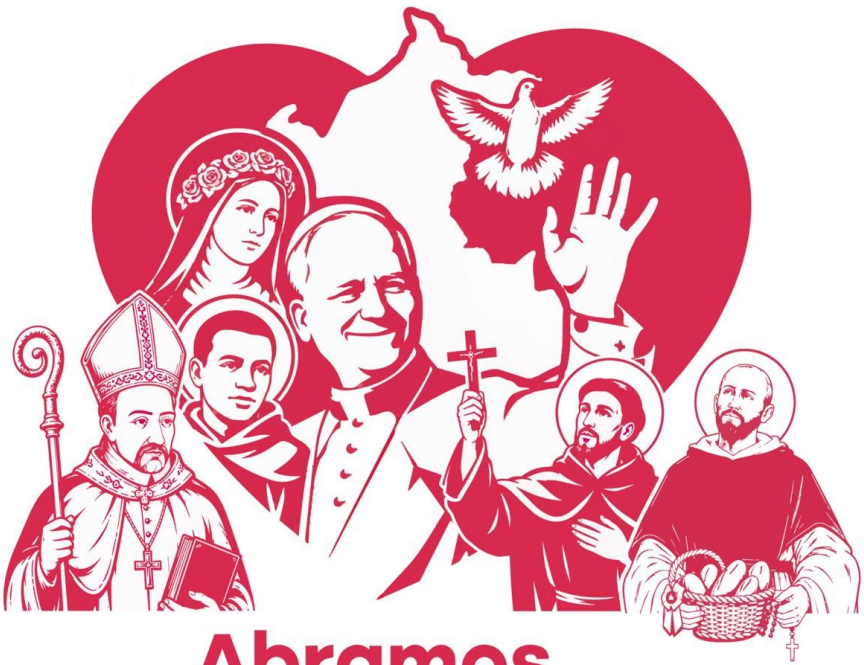
IN ILLO UNO UNUM

BIENVENIDOS TODOS

VAYAN Y ANUNCIEN

08 al 11 NOVIEMBRE 2026

Viaje Apostólico del Papa León XIV a la Argentina



LES ANUNCIO

UNA GRAN ALEGRÍA

VIAJE APOSTÓLICO A URUGUAY

LEÓN XIV

6 AL 8 DE NOVIEMBRE 2026

Abramos el corazón

PAPA LEÓN XIV

Visita Apostólica al Perú

11 - 16 NOV 2026

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI VŠECH SVATÝCH

1. ČTENÍ – ZJ 7,2-4.9-14

Čtení z knihy Zjevení svatého apoštola Jana.

Já, Jan, viděl jsem, jak od východu slunce vystupuje jiný anděl. Držel v ruce pečetidlo živého Boha a zvolal silným hlasem na ty čtyři anděly, kterým bylo dáno škodit zemi i moři: „Neškoďte zemi, ani moři, ani stromům, dokud nepoznamenáme na čele služebníky našeho Boha!“ A uslyšel jsem, kolik bylo těch poznamenaných: sto čtyřiačtyřicet tisíc ze všech kmenů izraelského lidu. Potom se podívám, a hle – veliký zástup, který by nikdo nespočítal, ze všech národů, kmenů, plemen a jazyků; stáli před trůnem a před Beránkem, odění bílým rouchem, s palmami v rukou a volali mocným hlasem: „Za svou záchranu vděčíme našemu Bohu, který sedí na trůně, a Beránkovi!“ Všichni andělé, kteří stáli okolo trůnu, starců a čtyř bytostí, padli na tvář před trůnem, klaněli se Bohu a volali: „Amen. Chvála, sláva, moudrost, díky, čest, moc a síla přísluší našemu Bohu na věčné věky! Amen.“ Tu na mě promluvil jeden ze starců a zeptal se mě: „Kdo jsou tihle zde v bílém rouchu a odkud přišli?“ Odpověděl jsem mu: „Můj pane, to víš ty.“ Řekl mi: „To jsou ti, kdo přicházejí z velikého soužení; roucho si do běla vyprali v Beránkově krvi.“

ŽALM 24 (23), 1 - 2. 3 - 4AB

Hospodinu náleží země i to, co je na ní, svět i ti, kdo jej obývají. Neboť on jej založil nad moři, upevnil ho nad proudy vod. Kdo smí vystoupit na Hospodinovu horu, kdo smí stát na jeho svatém místě? Ten, kdo má nevinné ruce a čisté srdce, jehož duše nebaží po marnosti. Ten přijme požehnání od Hospodina, odměnu od Boha, svého spasitele. To je pokolení těch, kdo po něm touží, kdo hledají tvář Jakubova Boha.

2. ČTENÍ – 1JAN 3,1-3

Čtení z prvního listu svatého apoštola Jana.

Milovaní! Hleďte, jak velikou lásku nám Otec projevil, že se nejen smíme nazývat Božími dětmi, ale že jimi také jsme! Proto nás svět nezná, že nepoznal jeho. Milovaní, už teď jsme Boží děti. Ale čím budeme, není ještě zřejmé. Víme však, že až on se ukáže, budeme mu podobní, a proto ho budeme vidět tak, jak je.Každý, kdo skládá tuto naději v něho, uchovává se čistý, jako on je čistý.

EVANGELIUM – MT 5,1-12A

Slova svatého evangelia podle Matouše.

Když Ježíš uviděl zástupy, vystoupil na horu, a jak se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Otevřel ústa a učil je: Blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království. Blahoslavení plačící, neboť oni budou potěšeni. Blahoslavení tiší, neboť oni dostanou zemi za dědictví. Blahoslavení, kdo lační a žízní po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni. Blahoslavení milosrdní, neboť oni dojdou milosrdenství. Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha. Blahoslavení tvůrci pokoje, neboť oni budou nazváni Božími syny. Blahoslavení, kdo jsou pronásledováni pro spravedlnost, neboť jejich je nebeské království. Blahoslavení jste, když vás budou kvůli mně tupit, pronásledovat a vylhaně vám připisovat každou špatnost; radujte se a jásejte, neboť máte v nebi velkou odměnu."

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

VŠECH SVATÝCH – 1. LISTOPADU 2026

To je pokolení těch, kdo hledají tvář tvou, Hospodine.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, když rozjímáme nad nebeským Jeruzalémem, pozvedněme svou modlitbu k Bohu, který nás shromažďuje ve společenství svatých: **L: KYRIE, KYRIE, ELEISON.**

- Za papeže Lva XIV., aby jeho apoštolská cesta do Jižní Ameriky byla velkou radostí pro Uruguay, Argentině výzvou k odpovědnosti za hlásání Krista, a Peru k otevřenosti srdce Bohu.
- Za všeobecnou Církev, aby zářila jako nevěsta krásná a bez poskvrny, aby v ní rostla svatost všech pokřtěných, kteří s vírou, nadějí a láskou žijí své povolání.
- Za ty, kdo procházejí zkouškami, ať je povzbuzuje příklad svatých mučedníků, ať důvěřují příslibu Krista, který neklame, a ve spojení s ním přispívají ke spáse světa.
- Za občanskou společnost, která čelí vládní aroganci moci, ať věrností pravdě vychovává správné svědomí celého národa.
- Soudce živých i mrtvých, svou mocnou pravicí zastav Putinovo satanské běsnění na Ukrajině, a jeho spojenci v Bílém domě dej poznat, že ty jediný jsi Bůh.
- Dobrý Otče, ty nás živíš Chlebem, který sestupuje z nebe a dává život světu; dej ať přijímáním eucharistie roste naše víra ve vzkříšení a život věčný.
- Bože živých, dej našim zemřelým bratřím a sestrám účast na slávě svého vzkříšeného Krista, a přijmi je do společenství svých svatých.

K: Bože, vyslyš prosby této své rodiny, které ti předkládá na přímluvu všech svatých, skrze svého Syna, který je naším jediným Prostředníkem, a v jednotě Ducha svatého s tebou žije a kraluje na věky věků. **L:** Amen.

LITURGICKÉ TEXTY VZPOMÍNKY NA VŠECHNY VĚRNÉ ZEMŘELÉ

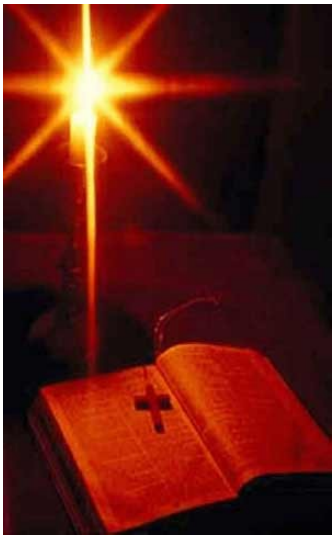
1. ČTENÍ – MOUDR 3,1-9 **Čtení z knihy Moudrosti.** Duše spravedlivých jsou v Boží ruce a nedotkne se jich utrpení. Zdáli se být mrtví v očích pošetilých, jejich smrt se pokládala za neštěstí, za záhubu jejich odchod od nás, v pokoji však přebývají. I když se lidem zdálo, že jsou trestáni, jejich naděje byla plná nesmrtelnosti. Po lehkém trestu dojdou velkých dobrodiní, vždyť Bůh je pouze zkoušel a shledal, že ho jsou hodni. V tavicím kelímku je zkoušel jako zlato, jako dokonalá oběť se mu zalíbili. V čase, kdy budou odměněni, zazáří, jako jiskry proběhnou obilnými stébly. Budou soudit pohany a ovládnou národy a Pán jim bude navěky králem. Ti, kdo v něj doufali, poznají pravdu, kdo byli věrní, setrvají u něho v lásce, protože popřává svým vyvoleným lásku a smilování.

Budu kráčet před Hospodinem v zemi živých.

ŽALM 116(114),5+6.(115)10-11.15-16ac: Hospodin je milostivý a spravedlivý, Bůh náš je milosrdný. Hospodin chrání prosté lidi; pomohl mi, když jsem byl v bídě. Měl jsem důvěru, i když jsem si řekl: "Jsem tak sklíčen!" Pravil jsem ve svém rozrušení: "Každý člověk klame!" Drahocenná je v Hospodinových očích smrt jeho zbožných. Ach, Hospodine, jsem tvůj služebník, rozvázal jsi moje pouta.

2. ČTENÍ – 1KOR 15,20-54a.25-26
Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Korinťanům. Bratři! Kristus vstal z mrtvých, a to jako první z těch, kteří zesnuli. Protože smrt přišla skrze člověka, přijde skrze člověka také vzkříšení mrtvých. Jako totiž pro spojení s Adamem všichni propadli smrti, tak zase pro svoje spojení s Kristem všichni budou povoláni k životu. Ale každý v tom pořadí, jaké mu patří: na prvním místě je Kristus, pak ti, kteří jsou Kristovi, až přijde. Potom nastane konec, až odevzdá své království Bohu a Otci. On totiž musí kralovat, 'dokud mu (Bůh) nepoloží všechny jeho nepřátele k nohám'. Jako poslední nepřítel pak bude zničena smrt. 'Všechno' totiž (Bůh) 'podřídil pod jeho nohy'. Když však říká, že všechno je podřízeno, je samozřejmě z toho vyňat ten, který mu všechno podřídil. A až mu bude všechno podřízeno, tehdy se i sám Syn podřídí tomu, který mu všechno podřídil, aby byl Bůh všechno ve všem.

EVANGELIUM – MT 25,31-46
Slova svatého evangelia podle Matouše. Ježíš řekl svým učedníkům: "Až přijde Syn člověka ve své slávě a s ním všichni andělé, posadí se na svůj slavný trůn a budou před něj shromážděny všechny národy. A oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů. Ovce postaví po své pravici, kozly po levici. Tu řekne král těm po své pravici: 'Pojďte, požehnaní mého Otce, přijměte jako úděl království, které je pro vás připravené od založení světa. Neboť jsem měl hlad, a dali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a dali jste mi napít; byl jsem na cestě, a ujali jste se mě, byl jsem nahý, a oblékli jste mě; byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste ke mně.' Spravedliví mu na to řeknou: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového, a dali jsme ti najíst, žízнivého, a dali jsme ti napít? Kdy jsme tě viděli na cestě, a ujali jsme se tě, nebo nahého, a oblékli jsme tě? Kdy jsme tě viděli nemocného nebo ve vězení, a přišli jsme k tobě?' Král jim odpoví: 'Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali.' Potom řekne těm po levici: 'Pryč ode mě, vy zlořečení, do věčného ohně, který je připraven pro ďábla a jeho anděly. Neboť jsem měl hlad, a nedali jste mi najíst, měl jsem žízeň, a nedali jste mi napít; byl jsem na cestě, a neujali jste se mé, byl jsem nahý, a neoblékli jste mě, byl jsem nemocen a ve vězení, a nenavštívili jste mě.' Tu mu na to řeknou také oni: 'Pane, kdy jsme tě viděli hladového nebo žízнivého, na cestě nebo nahého, nemocného nebo ve vězení, a neposloužili jsme ti?' On jim odpoví: 'Amen, pravím vám: Cokoli jste neudělali pro jednoho z těchto nejposlednějších, ani pro mne jste neudělali.' A půjdou do věčného trápení, spravedliví však do věčného života."



LITURGICKÉ TEXTY 32. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – MDR 6,12-16
Čtení z knihy Moudrosti.
Moudrost září a nevadne, snadno ji vidí ti, kdo ji milují, dává se nalézt těmi, kdo ji hledají. Předchází ty, kdo po ní touží, a ukazuje se jim první. Neunaví se, kdo k ní časně přichází, najde ji, jak mu sedí u dveří. Myslet totiž na ni je svrchovaná prozíravost, kdo kvůli ní bdí, brzy je bez starosti. Vždyť sama obchází a hledá ty, kdo jsou jí hodni, na cestách se jim ukazuje s přízní a při každé myšlence jim vychází vstříc.

ŽALM 63
Bože, ty jsi můj Bůh, – snažně tě hledám, – má duše po tobě žízní, prahne po tobě mé tělo – jak vyprahlá, žíznivá, bezvodá země. Tak toužím tě spatřit ve svatyni, – abych viděl tvou moc a slávu. – Vždyť tvá milost je lepší než život, – mé rty tě budou chválit. Tak tě budu velebit ve svém životě, – v tvém jménu povznesu své dlaně k modlitbě. – Má duše se bude sytit jak tukem a morkem, – plesajícími rty zajásají ústa. Kdykoli na tebe vzpomenu na svém lůžku, – v nočních hodinách budu na tebe myslet. – Neboť stal ses mým pomocníkem – a ve stínu tvých křídel jásám.

2. ČTENÍ – 1SOL 4,13-18
Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Soluňanům.
Nechceme vás, (bratři), nechat v nevědomosti o těch, kteří už zemřeli. Nesmíte pro ně truchlit tak jako ostatní, kdo nemají naději. Poněvadž věříme, že Ježíš umřel i vstal z mrtvých, věříme také, že s Ježíšem přivede Bůh k životu i ty, kdo zesnuli ve spojení s ním. Říkáme vám to přece, jak nás Pán o tom poučil: My živí, kteří se dožijeme příchodu Páně, nepředstihneme ty, kdo budou už mrtví. Až totiž bude dán rozkaz, až zazní archandělův hlas a Boží polnice, sám Bůh sestoupí z nebe. Napřed vstanou zemřelí křesťané, potom my, kteří zůstaneme naživu, budeme spolu s nimi uchváceni v oblacích do vzduchu vstříc Pánu. A pak už budeme s Pánem navždycky. Těšte se proto navzájem těmito slovy.

EVANGELIUM – MT 25,1-13
Slova svatého evangelia podle Matouše.
Ježíš řekl svým učedníkům toto podobenství: „Nebeské království je podobné deseti pannám, které vzaly lampy a vyšly naproti ženichovi. Pět z nich bylo pošetilých a pět prozíravých. Pošetilé vzaly sice lampy, ale nevzaly s sebou olej, prozíravé si však vzaly s lampami také do nádobek olej. Když ženich dlouho nepřicházel, začaly všechny podřimovat a usnuly. Uprostřed noci se strhl křik: ‘Ženich je tady! Jděte mu naproti!’ Tu všechny ty panny vstaly a začaly si upravovat lampy. Pošetilé prosily prozíravé: ‘Dejte nám trochu oleje, lampy nám dohasínají.’ Ale prozíravé odpověděly: ‘Nemůžeme, nestačilo by pak ani nám, ani vám, dojděte si raději k prodavačům a kupte si.’ Jakmile však odešly nakoupit, přišel ženich a ty připravené vešly s ním na svatbu a dveře se zavřely. Později přišly i ostatní panny a volaly: ‘Pane, pane, otevři nám!’ On však odpověděl: ‘Amen, amen, pravím vám: Neznám vás.’ Bděte tedy, protože neznáte den ani hodinu.“

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

32. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 8. LISTOPADU 2026

Má duše po tobě žízní, Hospodine, Bože můj!

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, prosme nebeského Otce o bdělost srdce, bychom byli připraveni kráčet vstříc Pánu, který přichází:

L: PROSÍME TĚ, VYSLYŠ NÁS.

- Za papeže Lva XIV., ať jeho apoštolská cesta do Jižní Ameriky je velkou radostí pro Uruguay, Argentině je výzvou k odpovědnosti za hlásání Krista, a Peru k otevřenosti srdce Bohu.
- Za Církev, aby kázáním a evangelijním svědectvím šířila, živila a posilovala naději lidí dobré vůle, a tak vedla jejich kroky na cesty spravedlnosti a pokoje.
- Za naše bratry a sestry na zmučené Ukrajině, ať zbaveni ruského barbarství prožijí zimu v míru.
- S vděčností za americké prozření, prosíme za občanskou společnost v naší vlasti, ať bdělostí k pravdě napomáhá formování správného svědomí celého národa.
- Modleme se za správné nakládání s bohatstvím, které nepodléhá pokušení sobectví, a vždy se dává do služeb společného dobra a solidarity s těmi, kteří mají méně.
- Pane, láska je nejkrásnějším znamením tvého království uprostřed nás: dej ať následujeme příklad svatého Martina, aby slunce její vzešlo zemi zas, i když kolem nepřízeň a mráz.
- Modleme se, aby ti, kdo pečují o umírající, byli plní naděje na život věčný.
- Za věrné zemřelé, aby pro modlitbu Církve, s níž se k Tobě v tyto dny obrací, byla jejich jména zapsána do knihy života.

K: Věčný Bože, vyslyš prosby této své rodiny, která prosí o bdělost srdce, aby dokázala číst znamení času a přinášet poselství naděje. Skrze Krista našeho Pána.

L: Amen.

Jediný čas příhodný

(ZAMYŠLENÍ P. PROF. DR. RICHARDA VÁCLAVA ČEMUSE, S.J.)



P. Richard Čemus s Tomášem kard. Špidlíkem při prezentaci Papežského Orientálního institutu poutníkům, chrám sv. Antonína papežské koleje Russicum v Římě. *Peregrinatio ad limina Apostolorum*, 10.6.2007.

Prvotní apoštolská církev očekávala brzký návrat Kristův. Svatý Pavel s celou první generací křesťanů věří, že se příchodu Páně dožije: „Říkáme vám to přece“ píše Soluňanům (1 *Sol* 4,13-18),“jak nás Pán o tom poučil: My živí, kteří se dožijeme příchodu Páně, nepředstihneme ty, kdo budou už mrtví. Až totiž bude dán rozkaz, až zazní archandělův hlas a Boží polnice, sám Bůh sestoupí z nebe. Napřed vstanou zemřelí křesťané, potom my, kteří zůstaneme naživu, budeme spolu s nimi uchváceni v oblacích do vzduchu vstříc Pánu.“ Radostným zvoláním „Maranatha“ – přijď, ó Pane, první křesťané toužebně přivolávali Kristův druhý příchod. Zvolání bylo o to vroucnější, čím krutější bylo pronásledovaní, od kterého měl Kristus trpící křesťany osvobodit. Nedočkali se. Dějiny šly dál a církev se musela ve světě zařídit. Zlé jazyky tvrdí, že se zařídila, a to až moc dobře, zejména poté, co skončilo pronásledování a křesťanství se dokonce stalo státním náboženstvím. Křesťané si začali budovat své pozemské příbytky a přizpůsobovat se světu. Být křesťanem se stávalo výhodným, ba dokonce nutným předpokladem kariéry. Být křesťanem už nevyžadovalo vydávat svědectví až k prolití krve, zatímco v prvních stoletích bylo *martyrium* neklamným znamením žité víry.

Nejevidentnější bylo působení síly Božího ducha tam, kde za víru pokládali život mladí, téměř ještě děti. Proto církev dodnes ctí světce jako sv. Víta, Perpetuu, Felicitu, Agátu, Lucii, Cecílii…a jiné, viz první kánon Římského misálu.

Dokud vyznání víry v Krista mohlo stát život, bylo jasné, kdo to myslí vážně. Podobně jako u nás, v padesátých létech, kde byl takřka „každý slušný člověk“ v kriminále, hledíme dnes s nostalgií na ten „zlatej totáč“. Nyní jsme znejistěni z toho, že nevíme už, kdo je kdo. Podobně to vypadalo už ve čtvrtém století, kdy se mnoha křesťanů zmocnil smutek z toho, že doba mučednictví už skončila. Historici tvrdí, že právě to byla hodina zrození mnišství. První mniši, v čele se svatým Antonínem poustevníkem, se totiž chápali jako obyčejní křesťané, kteří nechtěli nic než dosvědčovat skutečně křesťanský život. Proto opouštěli teď už „křesťanskou“ civilizaci a odcházeli do pouště. Sv. Antonín sám se dokonce z egyptské pouště vrátí do Alexandrie, protože se doslechl o znova vypuknuvším pronásledování, a chtěl ho též protrpět, nebo alespoň o mučedníky pečovat. „Nepoštěstí“ se mu, a tak se vrací opět do pouště, aby se tam oddal s o to větším elánem mnišské askesi. Ta dělá z mnišství „nekrvavé“, či „bílé“ martyrium, nazývané též „mučednictvím svědomí“.



Jedním s rysů prvního mnišství byla eschatologická dimense asketického života: mnich odchází do pouště, či do kláštera, aby tam očekával splnění

příslibů Božích, které se už naplnily v Kristu, musí se však ještě projevit. Tomu pak musí křesťan – mnich napomáhat svým životem. Zabývat se stále myšlenkou na smrt a na poslední soud se proto stává konstantou mnišského rozjímání. V nočním bdění na modlitbách, výrazu tohoto očekávání, mnich setrvává za sebe i za celou církev. Cvičí se v bdělosti, vyhlíží znamení budoucího věku už v tomto našem přítomném čase. Jedním z nejvýmluvnějším z nich je panenství, plnost lásky, návratem do ráje už na této zemi. Proto se mnišství bude nazývat „andělským životem“. Duchovní texty na téma „být připraven“, „pozorovat Východ“, nebo „udržovat lampu zapálenou“ se tak stanou tradičním námětem mnišské meditace a podobenství o pannách (*Mt* 25,1-13) bude oblíbenou četbou během klášterní liturgie.

Schopnost vidět ve světě závdavky nového věku je dar duchovní moudrosti. Uvádí nás do ní zejména krása liturgie, která je podle slov Sergeje Bulgakova „nebem na zemi“. Už Nestorova kronika nám vypráví, že velkokníže Vladimír si vybral mezi všemi náboženstvími křesťanství, neboť mu jeho poslové barvitě vylíčili dojem z liturgie v cařihradském chrámu sv. Sofie, při které „nevěděli, zdali jsou už v nebi, nebo ještě na zemi“. Krásno se od té doby stane pro Slovany dokonce kritériem pravověří, zatímco ikonografové se v Rusku předhánějí v zobrazeních Boží moudrosti jako anděla s ženskou tváří. Solovjov bude mít později vidinu moudrosti jako krásné dívky, která jej ovlivní na celý život. Říká biblická kniha moudrosti (*Mdr* 6,12-16), že „Moudrost září a nevadne, snadno ji vidí ti, kdo ji milují, dává se nalézt těmi, kdo ji hledají…. Myslet totiž na ni je svrchovaná prozíravost, kdo kvůli ní bdí, brzy je bez starosti. Vždyť sama obchází a hledá ty, kdo jsou jí hodni, na cestách se jim ukazuje s přízní a při každé myšlence jim vychází vstříc.“ Moudrost tedy není možné získat jinak než darem. Ona se dá však jen tomu, kdo po ní touží a ji neustále vyhlíží: Vyjadřuje to *Žalm* 63: „Bože, ty jsi můj Bůh, – snažně tě hledám, – má duše po tobě žízní, prahne po tobě mé tělo – jak vyprahlá, žíznivá, bezvodá země“.

Vrchol Boží moudrosti je Kristus sám. Pochopí to „moudré panny“, které si vezmou s sebou olej touhy, a budou jej s láskou očekávat třeba celou noc. Zatímco „pošetilým“ jde jen o splnění povinnosti a nemají chuť na přesčas. Proč jim – a tudíž i nám – to Pán ale tak ztěžuje a přichází zrovna v ten nejnešťastnější okamžik? Nepozval nás na hostinu doopravdy? Pozval! A dokonce už i přišel. Ale my Jej nevidíme, protože o Něm nevydáváme svědectví – martyrium. Máme však stále šanci. On totiž nejen přišel, ale stále přichází (*erchomenos*). Ovšem pozor: Nejde to včera a ani zítra! Ale jen v *tento den – jen v přítomnou chvíli*. Ta je ten čas příhodný, ta je ten čas spásy.

✠

„Všechno, co žijeme s láskou, přechází s Kristem do vzkříšení.“

(eschatologické texty Tomáše kardinála Špidlíka, S.J., čestného občana Pustiměře)

Den zemřelých

»Ti kněží pořád cosi vymýšlejí, co nebývalo«, stěžovala si mně starší paní. »Na svátek Dušiček bývávaly na hřbitově v kapli mše jedna za druhou a všechny v černém. Dnešní farář nechce černý ornát vůbec vzít a v kázání tvrdil, že památka zemřelých není den smutku, ale radosti. Řekla jsem mu po kázání: Velebný pane, máte ještě maminku? Počkejte, až vám umře, pak budete plakat také!‘«

Takové paní bývají výřečné a mají připomínky ke všemu, co v kostele vidí a slyší. Ale Čas od času je užitečné slyšet i to, o čem se mluví v tzv. dolní sněmovně církve. Od oltáře ovšem musí zaznívat poselství čistého křesťanského ideálu. Ale ten se setká z druhé strany s hlasem normálního života tak, jak je. Není divu, že se objeví nápadný rozdíl.



»Pojďte, požehnaní mého Otce - praví Pán - ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa!« (Mt 25,34) Tato slova se čtou v liturgii vzpomínky na věrné zemřelé. Nehodí se k nim černá barva a smuteční nálada, jsou projev křesťanské naděje a radosti. Ale stará paní, která se přišla pomodlit

na hrob těch, co ztratila, která je teď sama a opuštěná, vidí smrt v jiné perspektivě: jako rozloučení a přetrhání přirozených životních svazků.

Tak ji ostatně vidí všichni lidé, kdo se jí podívají zblízka do očí. O tom, kdo zemřel, říkáme: Odešel tam, odkud není návratu. Už roste mezi námi dm. »Za moře jsi neodešla - povzdechl si Sládek - nejsi ani za horami, / jenom hrstka polní trávy / roste tady mezi námi. Přes to moře ptáče letí, / přes ty hory vítr táhne, / ale zde tou hrstkou trávy / ruka raku nedosáhne.«

Od nepaměti se lidé snažili nějakým způsobem proniknout tu stěnu, poodhrnout závoj záhrobí. Jsou báje o těch, kdo sestoupili do podsvětí. Herkules dokonce přivedl na řetězu hrozného strážce Kerbera. Ale daleko méně riskantní se zdálo vyvolat mrtvé ven, nazpět do tohoto světa, alespoň na chvilku. Spiritistické pokusy jsou zřejmě prastaré. U Židů byly zakázané, a přesto si sám Saul zašel potají k hadačce, aby mu vyvolala ducha proroka Samuele. Ten se mu pak objeví, ale zlobí se, proč jej nenechali na pokoji, proč rušili jeho posmrtný klid (sr. I Sam 28,15).

Mladému Buddhovi, jak čteme v životopise, se naopak pokoušeli skutečnost rozloučení smrti zapřít. Když se s ní pak setkal, znamenalo to pro něho takový otřes, že zásadně změnil svůj životní postoj.

Tváří v tvář této skutečnosti zaplakal Ježíš u hrobu Lazara (Jn 11,33). Nad kým se rozesmutněl? Jeden vynalézavý vykladač tvrdil, že Kristus plakal nad Lazarem proto, že se měl zase vrátit do tohoto bídného světa. Nevím, kolik z nás by ten duchaplný výklad přesvědčil. Lidé, kteří byli přitom, rozuměli slzám jinak: »Podívejte se, jak ho měl rád!« (Jn 11,36). Byl to smutek z rozloučení, soucit se sestrami Marií a Martou.

Na pověstného divotvůrce se však mimoděk upřely zraky s otázkou. Normálně se už nedá dělat nic. Ale snad, snad v tvém případě se přece jen něco podivuhodného přihodí. Skutečně se pak přihodilo. Ježíš vyvolal Lazara nazpět. Ne jako spiritistka mátožnou vidinu, ale z otevřeného hrobu skutečnou lidskou postavu (Jn 11,44). Stalo se to brzo před tím, kdy se měl rozluštit plně a zásadně problém, s kterým si lidstvo nevědělo rady. Ukřižován, pohřben, Ježíš »sestoupil do pekel«, do krajiny smrti, aby odtud vyvedl ne už jednoho, ale všechny, nazpět do života, aby se stal vítězem nad smrtí.

Tento stěžejní článek víry ovšem nesmíme zapomenout, když myslíme na naše zemřelé. Vím, že není snadné mluvit dnešním lidem o tom, že zemřelí slyší naše modlitby, jakou z nich mají radost, jakou jim přinášejí úlevu. A přece je to radostné poselství evangelia. Podle listu sv. Petra sestoupil Kristus do podzemí, aby hlásal patriarchům evangelium (I Petr 3,19). Sestoupil, aby je vyvedl k životu, a to k životu věčnému, nehynoucímu.

Modlitbou a obětí za zemřelé máme účast na Kristově sestupu do předpeklí, do říše zemřelých. Pronikáme jako Herakles v báji do podsvětí, ne však proto, abychom odtud vyvedli Kerbera na svět, ale abychom vyvedli nazpět do života ty, s kterými nám smrt přervala styky, aby věčné světlo svítilo těm, jimž zhaslo světlo života na zemi.

Křesťané se proto za mrtvé vždy modlili. Církev nikdy nepřála tomu, aby se těm modlitbám dával tuze smuteční ráz. Každá modlitba je síla, která mění skutečnost. Zvláštní moc patří modlitbě, kterou inspiruje láska. Modlitba za zemřelé jistým způsobem, máme-li to tak nazvat, křísí mrtvé, pomáhá jim na jejich cestě ze tmy do světla, ze smrti do života. Sestra sv. Řehoře Nysského si oblékla sváteční šaty, když měl pohřeb jejich mladý bratr, který zahynul při povodni. Východní církev se neustále bránila proti zavádění černých katafalků při pohřbech. Považovala tento vliv Západu za nekřesťanský. Nedivíme se proto ani těm kněžím, kteří dnes dávají zpívat radostné Aleluja na konci bohoslužby za zemřelé nebo o svátku věrných zemřelých 2. listopadu.

Ale nedivíme se ani těm věřícím, kteří jejich horlivost o vyznání víry nesledují s velkým nadšením. Sv. Augustin připomíná kriticky, že se pohřby nekonají jenom pro zemřelé, ale někdy víc pro živé. Nádherné náhrobky a pohřební pompy se mu ovšem zdají zbytečné. Ale z druhé strany je pro živé, kteří tu zůstali na zemi, smrt blízkých přece jenom těžká zkouška. Nedovedou a ani nemohou se tak nadpřirozeně radovat, jak by tomu mělo být, kdyby se dovedli podívat na skutečnost z perspektivy budoucího věku. Chtějí si zaplakat. Kdo jim v tom může bránit?

Velmi pěkně poznamenal jeden liturgista, že by měly mít pohřební obřady a modlitby za zemřelé ráz »radosti ve smutku«. Pouhý smutek je nekřesťanský. Ale okázalá radost by byla násilná, možná i teatrální. Když Ježíš zaplakal nad hrobem přítele Lazara, nestyděl se za to, že je mu smutné to, co smutné je. Ale přesto byl rád, že se toho okamžiku dočkal, aby vyvolal Lazara z hrobu k životu. I naše modlitby za zemřelé musejí mít účast na jeho síle a tedy i na jeho radosti.

✠

Myšlenka na smrt

Vypisuji z německých časopisů některé úryvky z recenzí o Solženicynově knize *Oddělení rakoviny.* Píše např. *Monat:* »Solženicyn tu formuluje základní morální zákon: kéž by myšlenka na smrt pomohla živým k tomu, aby nepřikládali vyhrůžkám světských mocí víc důležitosti, než jim patří.

Neohroženost spisovatele Solženicyna a neomylnost, s kterou píše své knihy, které psát musí, najdou vysvětlení v tomto morálním zákonu.« *Badische Neueste Nachrichten* píší: »Dal tu volný průchod těm elementárním silám, které pravoslavná církev označovala jako "věčné Rusko". A protože toto "věčné Rusko" patří k pramenům evropského umění, je tento román jeden z největších dokumentů všeevropské kultury.« *Die Zeit* podává podobný úsudek: »Smrt jako buditel života - to je asi největší objev v knize *Oddělení rakoviny.«*

Není ovšem nejmenší pochybnosti o tom, co je hlavní téma Solženicynovy knihy. Nač jiného by měli myslet než na smrt lidé, kteří se dostali do oddělení nevyléčitelných, odkud pacienty propouštějí jenom proto, aby umřeli doma. Sotva kdy byla napsána jiná kniha, která by vylíčila duševní stavy těchto lidských vraků s takovým průzračným realismem. Trochu je nám divné, že se mezi různými typy, které se tu řadí vedle sebe podle předem sestaveného kritéria, nevyskytuje ani jeden věřící křesťan, ani mezi pacienty, ani mezi lékaři ani mezi návštěvníky. Jakémukoliv náznaku na život po smrti se vyhýbá i sám spisovatel. Proč? Jistě měl k tomu zvláštní důvod.



Nezdá se mně, že by hlavním tématem knihy bylo »dát průchod elementárním silám, které pravoslavná církev označovala jako věčné Rusko«. Idea smrti je v ruské duchovní literatuře skutečně častá, ale jeví se tam v jiném světle v perspektivě, která je od samého počátku křesťanská. Mluví se tam o smrti, která očišťuje, přivádí blíž k Bohu. Proto už sama myšlenka na konec života, který se blíží, slouží křesťanským kazatelům jako pádný motiv k obrácení, pokání, ke změně života, alespoň v posledním okamžiku.

Solženicyn vychází z jiného předpokladu. Křesťanské typy vynechal. Nechce se předem vázat žádným předem stanoveným závěrem. V tom je velmi podobný Dostojevskému. Bere člověka jako člověka, jak ho vyhmátl v davu a nechá vyvíjet jeho psychologický stav bez pomoci zevnější, bez vlivu kohokoli jiného. Řekl bych, že svého hrdinu, jakoby vložil do zkumavky, aby tam byl jen a jen sám, a pak tam přileje zase čistou, bez teorií a bez předpokladů, myšlenku na smrt. Co se v té zkumavce stane? Co udělá myšlenka na smrt v duši člověka?

Na tuto otázku odpovídá Solženicyn jednoznačně. Vezměme si hlavní osoby knihy jednu po druhé. Nejprostší a nejjednodušší je postoj mladého nadaného

vědce Vadima. Už od mládí měl pocit, že mu nebude stačit čas k tomu, co chce udělat. Je daleko nad svůj věk sečtělý. Zná chemii, účastní se geologické výpravy, která hledá rudu, je si jist, že je jeho intuice správná. Potřebuje ji jenom vypracovat, aby vznikla nová metoda k hledání rudy. Ale do toho přijde nádor, klinika, a předzvěst smrti za půl roku. Jeho program je jasný. Sehnat lůžko u okna, aby mohl celý den číst, neúčastnit se zbytečně diskusí a řečí ve světnici a dokončit za každou cenu to, co začal.

Úplně jiný typ je Oleg Kostoglotov. Přišel na kliniku z koncentračního tábora a z vyhnanství. Je mu okolo 30 let a má vyhlídku na velmi krátkou budoucnost. Jedna věc je mu naprosto jasná, že ztratil nejkrásnější léta života. Zatkli ho jako mladého studenta. Dá se ještě něco dohonit. Když se promoklý a v horečce vleče od nádraží ke klinice, pokouší se ještě uvidět Sněhurku v baletním představení. V nemocnici nemá zájem o léčení, leká se toho, že by s ním mohli experimentovat, dělat pokusy s injekcemi, jak budou působit. Projeví se v něm naopak euforie mladého člověka, který se tváří v tvář smrti cítí svobodný mluvit co chce, odporovat váženému funkcionáři strany, nezachovávat předpisy, zalhat inspektorovi, kterého se bojí i lékařský personál. Místo léčení vydobude na mladých lékařkách ženskou sympatii a náklonnost, která by mohla hraničit s láskou. Zkrátka je šťasten, že může alespoň kratičko žít tak, jak si přál.



Jednota myšlenky, i když ne jednota místa, přivedla Solženicyna, aby tu zařadil ve formě Kostoglotových vzpomínek z vyhnanství manžely lékaře Jelenu Alexandrovnu a Nikolaje Ivanoviče Kadminovy, kteří po rozsudku a odloučení skončili jako amnestovaní, ale konfinovaní v ztraceném Uš Tereku, v primitivních podmínkách života. Ale oba mají pevnou vůli spokojit se do smrti s tím, co je, a nežádat si víc. Jsou šťastni, že mohou mít psy, dívat se na západ slunce, kulatý primitivní stůl s petrolejovou lampou. To všecko v nich budí údiv a vděčnost, že mohou ještě užít v klidu něčeho, co patří k životu: »Jak je to pěkné! Daleko lepší než dřív! Jaké štěstí, že jsme zapadli zrovna do tohoto kouzelného místečka!« Dostanou-li bílý chléb - to je radost! Je-li mléko o trošku na trhu lacinější - ta radost! Touha užít zbytku života je ovšem výbušná u mladého, městského děvčete, které myslí, že má jít v dnešním atomovém věku všecko rychle, i na půdě pohlavní zkušenosti.

Jenom jedna postava je problematická: vlivný funkcionář strany Rusanov. Všecko se mu vždycky dařilo, dostal se daleko. I na kliniku přichází s vědomím, že jim tu zatočí, že si na nepořádky bude stěžovat. Ale pak přijde krize. Se smrtí nepočítal a ona se blíží, léčení je bolestné. A co je nejhorší, přicházejí Jobovy zprávy o politickém pádu jeho přátel, o rehabilitaci a návratu těch, kteří se na jeho udání dostali do vězení. Začínají ho pronásledovat ve snách. Je-li někdo disponován k jakési konverzi, k obrácení před smrtí, pak je to Rusanov. Už tak tak, že neumírá s bolestným pocitem, že měl žít jinak, že se zhroutilo to, oč pracoval. Ale nakonec se objeví jako *deus ex machina* jeho dcera, plná energie, jakou míval kdysi on, nadšená pro ideologii, kterou šířil on, a hlavně plná přesvědčení, že jsou všecky rehabilitace nesmysl. To naplní i umírajícího Rusanova štěstím: nic nerehabilitovat, bylo to dobře tak, jak to bylo.

Je v knize jenom jediná matná postava, Poddujev, který jde ostatním na nervy svým rozmýšlením nad četbou Tolstého o smyslu života. Co s tím popským žvástem zde, kde každý chce ještě chvilku žít?

Až sem nás dovede četba knihy. Čtenář se skoro lekne, že tu končí. Je hotová? Je hotový vývoj myšlenky Solženicynovy? Skoro se zdá, že ne, že je to jenom skica. Ale víme, jak působivé bývají náčrty velkých mistrů. Zastaví-li se u otevřeného problému Solženicynova kniha, není možné, aby se zastavila úvaha čtenáře.

Kniha základní problém nevyřešila, ale s úžasnou plastičností jej postavila přímo před oči, takže se mu nedá uhnout, leda násilně. Chce-li tváří v tvář smrti každý z nás rychle dožít svůj život, co je to ten život, na kterém lpíme a který je pro nás jediná hodnota?

Smrt sama na tuto otázku odpověď nedá. Odpověď na smysl života je potřeba hledat jenom v životě. Ale ve kterém? Žádný z těch životů, které na *Oddělení rakoviny* končí, tu odpověď nedává. Tedy celý svět bez víry v život věčný není nic jiného než jedno velké oddělení kliniky pro postižené rakovinou. Solženicyn není kazatel, neukazuje krásu křesťanského ideálu, ale analýzou až vědeckou ukazuje, co je člověk, který ten ideál nemá!

✠

Čas a věčnost

„*Čas vše mění, i časy, on k vítězství vede pravdu, co sto věků bludných hodlalo, zvrtne doba.*“ Kdopak si dnes ještě vzpomíná na staré časomírové verše Jana Kolára. Je v nich pradávná moudrost, která by měla působit jako

uklidnění, ale která je ve skutečnosti hluboce pesimistická. Je tu ohlas starých náboženství s jejich mystikou času. On jediný je nekonečný a nikdo jiný. Čas - *Chronos* je jediný pravý bůh, on plodí bohy i lidi, nebe i zemi. Ale v zápětí je pohlcuje. Jeho symbolem je věčně se točící kolo nebo had požírající svůj vlastní ocas. I biblický kazatel se zamýšlí nad cyklickým zánikem a návratem všeho dění: „*Slunce vychází, slunce zapadá a dychtivě tíhne k místu, odkud opět vzejde. Vítr spěje k jihu, stáčí se k severu, točí se, točí, spěje dál, až se zas oklikou vrátí*“ (1,5-6). Důsledek pro nás? Nepřejte nikomu příliš mnoho let. Je to jenom na chvilku. Nových roků už bylo a ještě jich bude nekonečně mnoho, kdo o nich ví a kdo se o ně stará!



S kardinálem Špidlíkem v papežské kapli Redemptoris Mater v Apoštolském paláci ve Vatikáně, *Peregrinatio ad limina Apostolorum*, 13.6.2007

Je-li čas takový všemocný tyran, není divu, že se proti němu lidé chtějí vzbouřit. Stará řecká mytologie to líčí názorně. Na počátku byl všemocný bůh Chronos. Rodily se mu děti, ale on je vždycky pohltil. To trvalo až do doby, kdy se narodil Zeus. Byl pěkného vzhledu, proto ho matka utajila před lidožravým otcem. Na Krétě ukazují vysokou horu, kde se skrýval. Zeus rychle dospěl do síly, Chronose svrhl a stal se otcem věčných bohů on sám. Řečtí bohové jsou tedy věční, nepodléhají času. Ale proto se museli usídlit na vysokém Olympu, kde pijí nektar a jedí ambrosii. Zde na zemi se všecko mění a nic nezůstává. Filosof Heraklites, když o tom uvažoval, se rozplakal. Ale

ostatní přece jenom něco našli, co se nemění, co je věčné. Jsou to ideje, matematické a logické principy. Dvě a dvě jsou čtyři. Tu větu žádný čas nezničí, bude platit vždycky. Platón jako člověk umřel před mnoha stoletími, ale jeho myšlenky dodnes opakujeme. Přijímáme je nebo odmítáme, ale jsou nezničitelné. Úsilím scholastické filosofie bylo posbírat tyto věčné pravdy, utvořit z nich systém, abychom měli v tomto měnivém světě oč se opřít: věčně platnou filosofii. Je to ovšem snaha ušlechtilá. Ale zachrání člověka? Ten se bude slunit ve světle věčných pravd, ale jenom na čas. Pak zemře jako ostatní.

Jaké má o času pojetí Bible? Čas se rozhodně nepovažuje za vševládnoucího boha. Jahve je pánem věčnosti i času. On dává čas všemu, co stvořil: lidem i celému světu. Všecky časy jsou v jeho rukách. On sám si bere čas, aby vykonal své obrovské dílo spásy v dějinách. Jak dlouhý čas je komu dán? Dostane každý tolik dní života, aby mohl splnit to, k čemu je poslán, o nic méně a o nic víc. Z toho ovšem plyne povinnost času využít, nepromarnit ani minutu.

I světská moudrost napomíná k využití času. ´*Carpe diem*, hleď využít každého dne!´, říkali staří Římané. Samozřejmě se aplikuje ta rada podle názorů, jaké má kdo o životě. Je také starořímské rčení: „*Ověnčeme se růžemi, dokud kvetou*!“ Radostí je málo a kdo jich neumí využít, ztratí mládí. Před časem přišla z Ameriky zásada: „*Čas jsou peníze*.“ Tu jde o využití momentů k jinému cíli, ekonomicky. Studenti se na počátku školního roku napomínají, aby hleděli využít doby studií k obohacení svých vědomostí. Ale užívá se té zásady i v morálním smyslu: Hleď v životě něco opravdu dobrého udělat, aby po tobě něco zůstalo, abys nežil nadarmo! Všecka tato napomenutí a rady předpokládají tuto situaci. Objevil se člověk na světě. Dostal čas delší nebo kratší. Ať tedy svobodně volí, jak a k čemu ho použije. Je to velká odpovědnost.

Biblické pojetí je však jiné. Bůh nedává nikomu prázdný čas, aby si ho sám zaplnil. Prozřetelnost určila každému od věků jistý úkol. Záleží ovšem na jeho svobodném souhlasu s vůlí Boží spolupracovat, ale nesmí si ji vymýšlet, musí ji hledat. Dal by se rozdíl mezi profánním a biblickým využitím času osvětlit tímto přirovnáním. Zavolají někoho, aby promluvil do rádia. Řeknou mu: „*Dáme vám k dispozici čtvrt hodiny*.“ – „*A o čem mám mluvit?*“ – „*Vyberte si sám téma, které se vám hodí. Ale počítejte s tím, že nesmíte překročit čtvrt hodiny. Ať tedy nezůstane váš proslov nedokončený!*“ Ale můžeme si představit i jinou situaci. Ti, co zavolali mluvčího do rádia, mu řeknou: „*Slyšeli jsme, že jste byl na světovém kongresu o tom a o tom tématu. Byli bychom rádi, abyste o tom tématu podal obsažný referát našim posluchačům*.“ – „*Obsažný referát! A kolik času mi dáte, abych o tom mluvil?“* – „*Tolik, kolik budete potřebovat k tomu, aby byl váš doklad skutečně obsažný a úplný*.“ Ten první případ je symbol pojetí profánního, ten druhý nás uvádí do myšlení biblického.

Když si lidé připíjejí na zdraví, obyčejně přidávají: „A ještě na mnoho dalších let!“ Mladí to berou jako samozřejmé. Staří se zamyslí a odhadují, s kolika léty se dá ještě rozumně počítat. Otázka však není úplně správně položená. Lepší by bylo ptát se následovně: „Jakou práci ode mne Pán Bůh ještě čeká? Jaký úkol mám v životě ještě splnit?“ Je-li to opravdu Boží vůle, pak léta nepochybí. Čas budeme mít k dispozici jistě.

Světci se často těšili na smrt. Přáli si být co nejdříve s Bohem. Ale neodpírali poslání. Je známá episoda z života sv. Ignáce z Loyoly. Jeho společník P. Laynez se vrátil velice unavený z cesty. Ignác mu dal otázku: „Představte si, že by vám dal Bůh na vybranou: buď hned zemřít a jít do nebe anebo tu na zemi zůstat s nadějí, že ještě něco dobrého uděláte, ale bez záruky nebe. Co byste si vybral?“ „Samozřejmě to první“, zněla odpověď. Sv. Ignác pokýval hlavou a dodal: „Já myslím, že bych si vybral to druhé i s velkým rizikem pro mne samého. Vždyť moci udělat něco dobrého, něco pro Boží slávu je cíl života.“

Něco podobného čteme i v životopise sv. Martina z Tours. Už byl na prahu smrti. Ale jeho učedníci plakali: „Proč nás, otče, opouštíš? Co si bez tebe počneme?“ Svatého Martina to dojalo a modlil se: „Jsem-li ještě potřebný, neodpírám pracovat.“ Co lepšího tedy můžeme i my očekávat od času, který máme před sebou, než vědomí, že jsme potřební, že máme úkol, že naplníme čas, který dostáváme jako velký Boží dar.

✠

Eutanázie nebo dobrá smrt

Pohoršil jsem jednou seminaristy, když jsem prohlásil, že jsem pro eutanázii. Abych to napravil, hned jsem dodal, že je vinou toho prohlášení okolnost, že čtu řecky: *thanein* znamená umírat, *eu* říká dobře. Který křesťan by si nepřál dobrou smrt? Vždyť se za to modlíme pokud možná každý večer před spaním. Je ovšem velký rozdíl v tom, jaký kdo má o dobré smrti pojem. Když už jsme začali žertem, pokusme se i tu žertem vysvětlit rozdíl. Řekněme, že je pozemský život jako kovové peníze v kapse. Kdyby tam tuze tížily, zahodil by je do řeky ten, kdo si je jist, že už je nebude nikdy potřebovat. Opačně by se zachoval jiný; uložil by je do pokladnice, aby si je vybral, hned jak se objeví příležitost. Ukládají tedy křesťané mrtvá těla do hrobů jako do pokladnice, zatím co ti první patří k těm, kdo hájí legální eutanázii, pěkným slovem nepěknou zlou smrt.

Ale kdy je člověk opravdu mrtev? Dříve se říkalo jednoduše: vydechl naposledy. Tato známka smrti je dnes zpochybněna umělým dýcháním.

Zastavil se srdeční puls? I ten se může někdy obnovit. Dnešní lékaři uplatňují jako kriterium zastavení činnosti mozku. Kdy ta nastane? Hranice, která odděluje život od smrti, je velmi tenká a není snadno jednoznačně definovatelná.



Bible se spokojí s obraznou mluvou: Kristus sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých. Nesmíme ovšem zapomínat, že výrazy nebe, očistec, peklo, podzemí tu nejsou zeměpisná určení, ale vyjadřují především vnitřní stav člověka. Dokud je na zemi, mluví a žije s ostatními ve viditelném a tělesném styku. Smrt to přeruší. Pro ateisty to znamená, že už člověk přestal existovat. Každá smrt je tedy vražda. Zabije nás příroda, při svobodné eutanázii se nám chce dávat možnost, abychom se zabili sami, abychom skončili všecko o něco dříve, tak že z nás nic nezbude. Sarkastické na tom je, že nás chtějí ateisté naučit žít a přitom v život v nevěří, je pro ně jenom jakýsi krátký sen bez probuzení. Věřící naopak věří v nezničitelnost života, pro ně je snem naopak smrt, usnutím, z kterého se mají probudit. Označuje to jméno pro hřbitov. Řecko-latinské *coemeterium*, z čehož pochází slovenské cintorín, znamená noclehárnu, místo vyhrazené těm, kdo tu spí spánkem pokoje.

Jaký je stav spícího člověka? Nemluví s ostatními, nevnímá, co se děje na zemi. Je jakoby od nás odešel. Kam? Je-li to na krátko, posíláme ho do jakési neurčité říše snů, je-li to na dlouho, jeho spárna je v podzemí, sešel do pekel. Ale sešel-li tam s Kristem, vstane z mrtvých. Předpověděl to už žalmista: „I kdybych šel údolím stínů smrti, nebudu se báti zlého, neboť Ty se mnou jsi“ *(Žl 23,4)*. Staří stoičtí filosofové nás také chtěli povzbudit, abychom se smrti nebáli: „Když tu jsi ty, není tu smrt, až tu bude smrt, nebudeš ty.“ Byli tedy stejní jako moderní ateisté: všecko skončí, nezbude nic z nás i z celého světa, vznikl z chaosu a do chaosu se rozpadne.

V křesťanském prostředí první, kdo se ostentativně smrti nebáli, byli mučedníci, ale to nebylo proto, že tím jejich život skončí. Vždyť byli mezi

nimi i děti a mladá děvčata, u kterých touha žít je znakem svěžesti a normálnosti. Ale uvěřili Kristu a smrt pro něho jim zaručuje nezničitelnost a vítězství života. Je opravdu dojímavé, když čteme v listech sv. Ignáce z Antiochie, že jenom mučednictví z něho udělá pravého učedníka Kristova. Když ho vezou vojáci z Asie do Říma na popravu, píše tam přátelům, aby se za něho nepřimlouvali a nežádali pro něho omilostnění u úřadů.

Veřejných mučedníku je ovšem málo. A co ostatní? Dost se o tom disputovalo. Ale došlo se nakonec k závěru, že je každá smrt násilným útokem na život. Jakmile ji člověk přijme v odevzdanosti do Boží prozřetelnosti, dostává očistný význam, je spojena se smrtí a vzkříšením Krista. Z toho plyne důležitý závěr. Smrt sama, svou povahou, se nemůže považovat za něco dobrého. Bůh stvořil život, smrt je od zlého, Apokalypsa nám představuje ďábla jako vraha. Proto poslední prosba Otčenáše zní: „Zbav nás od zlého!“ Bůh nás zbaví tím, že nad ním vítězí při smrti věřících a v celých dějinách lidstva.

Pěkně tu víru vyjadřují staré ikony posledního soudu. Chtějí ve zkratce opravdu znázornit celé dějiny světa. Není tu jako v pojetí Michelangelově Kristus, který se objeví až nakonec jako trestající soudce, aby zavrhl hříšníky do pekla. Na ikoně vidíme naopak jak lidé přes všecka Boží napomenutí sami stále do pekel upadají. Ale současně tu je velká postava Krista, který sestupuje z nebe mezi ně a podává stále všem ruku, všem těm, kteří svými hříchy upadají do království smrti, do pekel. Ty, kdo tu ruku uchopí, okamžitě umístí na nebeské trůny v Božím království. Jsou současně pozváni k oltáři, aby měli účast na nebeské liturgii spolu s s věčným Velekněžem.

Ruku podává všem. Proto před oltářem klečí Adam a Eva, první hříšníci a první v odpuštění. A jejich potomci, stisknou všichni tu podanou ruku Kristovu? Ikona neriskuje nějaká fantastická zobrazení zavržených, neukazuje, kdo by to měl být, neodhaduje, kolik jich je. Respektuje tajemství. V pravém rohu ikony vidíme červenou skvrnu jako závoj, za nímž se skryli ti, kteří podanou ruku Kristovu odepřeli stisknout a podlehli tak „druhé smrti“.

Dějiny lidstva jsou tedy dějinami spásy, na které má účast celý vesmír. Navrací se situace ráje. Střeží jej sice andělé, ale dole jeho dveře otvírá velkým klíčem sv. Petr. Jemu byly zvláštním příslibem svěřeny. A za otevřenými dveřmi hned zahlédneme Abraháma, Izáka a Jákoba a také kajícího lotra, protože jemu slíbil místo v ráji Kristus na kříži.

Když je vesmír obnoven, také jeho jednotlivé prvky se vracejí ke své původní službě. Země a moře pohlcovaly lidi. Tu na ikoně jsou znázorněny ve formě velkých úst a jsou přinuceny vrátit mrtvá těla k životu. Není divu, že křesťané, kteří tuto víru přijali, se často s jistou dávkou netrpělivosti ptali: Kdy

to už bude, kdy se ty obrazy stanou skutečností všem viditelnou? Svatý Pavel napomínal k trpělivosti. Zato však Apokalypsa napsaná v době Neronova pronásledovaní utěšuje: „Ano, přijdu brzy.“ Odpověď: Amen, *maran atha*, přijď, Pane Ježíši“ *(Zj 22,20)*.

✠

Náhrobní kameny



VOTIVNÍ SVÍCE U HROBU SV. CYRILA V KRYPTĚ BAZILIKY SV. KLEMENTA,
Peregrinatio in Honorem Apostolorum Gentium Slavorum, Řím, Itálie, 9.7.2019.

Zdá se některým lidem divné, když vidí uvnitř kostela zasazeny ve stěnách náhrobní kameny, někdy i docela blízko u oltáře. Namítají, že by neměly mít místo zde, kde se hlásá radost z věčného života. Tento zvyk se považoval za zvláštní privilegium pro ty, kdo kostel postavili. Dnes je dost omezené. Uvnitř chrámu jsou hrobky jenom těch, kdo byli prohlášeni za svaté nebo blahoslavené, tedy těch, o kterých sama církev úředně dosvědčuje, že s Kristem žijí a kralují na věky věků. Jejich hrob sice není prázdný, jak je hrob Krista a

Panny Marie, ale často se tu dějí údivná vyslyšení modliteb s odvoláním na přímluvu pochovaného.

Od pravěku se mrtví normálně ukládají hluboko do země. „Hřbitove, hřbitove, zahrádko zelená, do tebe padají nejdražší semena. Padají, padají, ale nevzcházejí, snad je ti hrobaři hluboko sázejí.“ Obecný název té „zahrádky“ nezní však tak pesimisticky. Český výraz hřbitov, lidově moravsky krchov, je z německého *Kirchhof*, dvorec okolo kostela. Slovenský *cintorín* je z latinského *coemeteriun*, spárna, noclehárna. To jsou ovšem názvy až z doby křesťanské, inspirované vírou ve vzkříšení z mrtvých. V Bibli se zachoval prastarý termín, který znamená místo pod zemí. Tam se opravdu ukládají mrtvá těla. Ale staré národy tam posílaly s tělem i duši. Latinsky se to podzemí přeložilo *infernum*. To nezní povzbudivě, protože *infernum* znamená peklo. Dodnes si lidé nevědí rady, když mají vysvětlit to, co se modlí: Ježíš „vstoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých?“.

Vzpomínám si, jak nám pan kaplan ve škole vysvětloval, že to nebylo peklo, ale jenom předpeklí, kde očekávali vzkříšení spravedliví. Co k tomu výkladu řekneme? Jenom to, že je tuze názorný. O záhrobních tajemstvích se mluví obrazně, ale nesmíme brát obrazy tuze doslovně. Když řekneme, že nás někdo opustil a šel na druhý svět, nehledáme ten svět někde za Amerikou nebo za Austrálií. Zeměpis necháme stranou. Tak také rozumíme biblické mluvě, že někdo sestoupil do podsvětí, do pekel, do předpeklí. Neznamená to nic víc než uvědomění, že skutečně zemřel. Nemá naději vrátit se mezi živé. Tak se jevila i smrt Kristova. Sestoupil do pekel, tj. umřel skutečně. Důstojník, který byl odpovědný za popravu, mu dal pro jistotu ještě probodnout srdce a pak smrt úředně doložil místodržícímu. Uložili jej do hrobu, hrob zavalili kamenem. A byla tu postavena i hlídka. Je pozoruhodné, s jakou přesností evangelisté posbírali tyto údaje. Mělo se totiž brzy nato přihodit něco neslýchaného, čemu se nedá lehko uvěřit. Ten, o kom je jisté, že skutečně sestoupil do pekel, třetího dne vstal z mrtvých. Učedníci, kteří ho hledali v hrobě, našli kámen odvalený a jej samého na vlastní oči viděli a s ním mluvili. Nepodlehli halucinaci, mohli tedy fakt dosvědčit.

Abychom si uvědomili jedinečnost tohoto zjevení, stojí zato porovnat je s učením jiných náboženství. Svého času se o to pokusil Solověv a málem by byl přitom ztratil víru. Jako chlapec vyrostl v křesťanské rodině, babička ho učila modlit se a vysvětlovala mu katechismus. Ale jako student přišel do Petrohradu na universitu a tam začínala být moderní Darwinova vývojová teorie a on jí uvěřil. Ale jedna věc jej přitom zarážela. Svět a život se tedy stále vyvíjí. To je potěšitelné. Ale smutné na tom je, že tu stále jedna generace žije pro další. Každý člověk musí umřít, aby mohlo růst lidstvo. Zmizet ze země a udělat místo jiným, to by měl být můj úkol na zemi? Není divu, že tu zasahují na

obhajobu člověka všecka náboženská vyznání. Ujišťují nás, že smrtí vejdeme do jiného lepšího světa. Tam už neplatí Darwin, ani přírodní fatalistické zákony, nejsou nutné oběti, ale naopak se za ně dostává věčná odměna. Představovat si můžeme jakkoli, obrazy jsou někdy hodně fantastické, ale podstata nauku je u všech náboženství stejná. Proč tedy považovat křesťanskou víru za nutnou ke spasení?

Solověv si kladl tuto otázku tak vážně, že začal studovat a srovnávat různá náboženství. V té době napsal i životopis Mohamedův. Výsledek těch studií byl pesimistický. Neviděl tu žádný podstatný rozdíl. Všechna náboženství přesvědčují umírající lidstvo, že po smrti vstoupí do nového jiného světa věčného, a přesto tam nikdo nerad pospíchá. Proč? Protože je to život jiný, docela odlišný od našeho zdejšího, který je sice ubohý, ale který máme přesto rádi. Závěr této úvahy? Ani náboženství neřeší tragédii smrti, hledí se jí vyhnout. Ani tu otázka smrti nemá odpovědi.

Jak by ji tedy našel filosof svými úvahami? A přece osvícení Solověvovi jednoho dne došlo. Navrátil se k víře podobně jako Goethův Doktor Faust, když uslyšel velikonoční zvony. Pochopil, že je v křesťanské víře něco podstatně nového, jedinečného. Kristus zemřel, ale neodešel do nějakého nového neznámého světa, vrátil se nazpět na zemi, vstal z mrtvých. Namítneme, že se však brzy nato vznesl na nebe, tj. potvrdil, že je v nerozlučném spojení s Otcem. Ale to se stalo s příslibem, že se zase vrátí na zemi, aby měla celá země a všichni věřící plnou účast na jeho vítězství nad smrtí. Ve *Skutcích apoštolů* čteme, jak s ním po jeho zmrtvýchvstání učedníci seděli a on je učil o Božím království. Spontánně tedy se ho ptali: „Pane, už v tomto čase chceš obnovit království izraelské?“ Dostali odpověď: „Není vaše znát čas a lhůtu, kterou si Otec ponechal ve své moci.“ Viděli ho hned na to, jak se vznáší na nebe. Aby si však to zjevení nevyložili špatně, tj. ve smyslu všeobecně náboženském, dva andělé je napomenuli: „Muži z Galileje, co tu stojíte a hledíte k nebi? Tento Ježíš, který byl od vás vzat do nebe, znovu přijde tak, jak jste ho viděli odcházet“ (*Sk* 1,2-11). Budeme na to čekat dlouho? Nevíme, ale Písmo svaté končí v *Apokalypse* modlitbou: „Přijď! A kdokoli to slyší, ať řekne. Přijď!... Ten, od něhož je to svědectví, praví: Ano, přijdu brzo. Amen, přijď, Pane Ježíši! *Maranathá?* (Zj 22,17-20).

Jak se toto zjevené tajemství projevuje konkrétně v našem životě? Vyjadřujeme to stručně. Všichni umíráme, tedy sestupujeme obrazně řečeno do pekel, ztrácíme tělesný styk se světem, duše vystupuje do nebe, do trvalého styku s Bohem. Ale plnost našeho vítězství nad smrtí bude až ve spojení se všemi ostatními a s celou zemí ve slávě. Odvalí se všechny náhrobní kameny a na hřbitově, zahrádce zelené, vzejdou a vykvetou semena jakkoli hluboko zasetá. *Maranathá.*

Kříže na hrobech



„Hřbitove, hřbitove, zahrádko zelená...“ České slovo hřbitov asi pochází z němčiny, kde označuje dvůr okolo kostela, dvůr míru. Ale slovenský cintorín je z latinského *coemeterium*, řecké slovo, které prostě značí místo kde se spí, spárnu. Vyjadřuje tedy nejlíp křesťanskou naději. Kdo spí, ten se probudí. Bývá to při zvonění budíčku. Jeho blinkot nám nebývá sympatický, zato pro vojáky hlas trubky od dávných dob mívá slavnostní ráz nového dne. Na budíčku označíme čas, kdy máme vstát, určíme hodinu už před usnutím. Ale jak ji určit pro ty, kdo spí tvrdě na hřbitově? I oni mají vstát do nového dne, ale o tom momentu podle slov Ježíšových nevíme ani dne ani hodiny. Jisté znamení se však má objevit: kříž na nebi. Je tedy vhodné, že staví křesťané k hlavě zesnulého kříž. Neoznačuje sice čas určený k probuzení, ale přesto jistý konec spaní, den probuzení.

Kříže na hrobech jsou znamení, že tu leží pochováni křesťané. Pozorujeme to na velkých hřbitovech, kde pochovávají lidi různých náboženství. I jejich vyznavači převážně věří v posmrtný život. Ale nepatří k jejich víře vzkříšení. Jaký je tu rozdíl? Začněme tím, co je víry ve věčný život základem. Je to smutná zkušenost, že přes všechno úsilí na tomto světě dokonalá spravedlnost

není a že se jí nikdo nedočká, leda tou okolností, že každý z nás umře jako všichni ostatní, v tom jsme si rovni. Není-li na světě dokonalá spravedlnost, není tu ani konečné odměnění za dobré skutky a oběti přinesené ve prospěch jiných. To vedlo a vede lidi spontánně k očekávání vyšší spravedlnosti a věčného dobra v jiném světě, do kterého vstoupíme po smrti.

Jak si ten věčný šťastný život představit? Dá se to vyjádřit jenom obrazně a ty obrazy jsou různé podle různých kultur. Pro americké Indiány byla lákavá představa věčného loviště, evropským národům se jeví jako přitažlivější zasednout k věčné hostině. Teologové chtějí těm obrazům dát lepší smysl tím, že mluví o věčném vidění pravdy. A mystické směry dalekého východu hledí všecku obrazivost překročit; tvrdí prostě, že se duše pohrouží do oceánu Boží nekonečnosti, kde se ztratí jako hrstka soli hozená do moře. Snaha vylíčit posmrtný život co nejlákavěji přesto všecko však nemá tak velký úspěch, jak by se čekalo. Smrtelníci do té nesmrtelnosti nepospíchají. Italové to vyjadřují žertovným rčením: „Já v tomto slzavém údolí, zaplať Pán Bůh, pláču dost dobře, nepospíchám jinam."

Jak to vysvětlit? Je to jakoby člověku, který si s velkou námahou vybudoval svůj domov, někdo nabízel: Nech to tady, já ti dám lepší palác. On na to odpoví nevrle: Nechte si váš palác a nechte mně můj domek, který jsem si postavil! A když jde na dalekou cestu, svěří někomu povinnost, aby mu bydliště dobře opatroval, až se vrátí. Máme si i smrt představit jako dalekou cestu? Na některých úmrtích oznámeních skutečně čítáme slova: odešel od nás, opustil nás. Ale křesťané hned dodávají: těšíme se na shledanou. Kde to má být? Všeobecná odpověď je: na věčnosti. Ale to nám zní neurčitě. Proto máme raději na hrobech jiný nápis: zde spí spánkem smrti. Kdo spí, ten se probudí. A normálně čekáme, že se člověk probudí tam, kde usnul. Je to vyznání víry ve vzkříšení z mrtvých. Ale proč tam tedy stavíme u hlavy kříž, který je symbol smrti? Není to jakýkoli kříž. Vždyť to byl nástroj nejhrůznější popravy. Ale je to kříž Kristův. Všimněme si proto, jak nám jej malovali křesťanští umělci, kteří chtěli vyjádřit jeho pravé tajemství. Základním motivem tu bývá obrazný výraz vzatý z Písma: žebřík Jakobův. Podle vypravování Geneze musel Jakob uprchnout z domova před svým vlastním bratrem (kap. 28). Na tak daleké cestě se musel spokojit se spaním na holé zemi. Ale měl sen: viděl, jak z nebe na zem sestupují andělé a od samého Boha slyší přislíbení zvláštní ochrany a že se pak do svého domova navrátí. Malují tedy umělci nad hlavou Krista na kříži anděly jako posly z nebe. Kříž je pevně zasazen do země, a to hodně hluboko. Pod patou kříže vidíme lebku. Staré podání označovalo Kalvárii jako pohřebiště Adama. Když při smrti Ježíšově pukaly skály, kapka jeho krve měla padnout na hlavu Adamovu a tím se směr pohybu obrátil. Nebe sestupovalo na zemi, nyní začíná vykoupený člověk vystupovat z útrob země na nebe.

I ty útroby země, kde se octnou zemřelí, si Židé také představovali obrazně jako podzemní pekelný žalář, sám ďábel střeží jeho vrata, aby nikdo neunikl. Kristus je prolomil svým křížem, vstoupil do pekel a třetího dne vstal z mrtvých. Podal ruku Adamovi a Evě, aby oni a všichni jejich potomci mohli zase vystoupit ze smrti do života. Evě kladou apokryfní vypravování do úst tato slova: Teď jsem zase matkou živých; doposud jsem jenom rodila syny, kteří všichni umírali. Apokryfy také využívají slovní hříčky s výrazem pro ďábla. České slovo pochází z řeckého *diabolos*, lstivý chytrák. Kristovým křížem se však dal obelstít i on. Myslil si, že zmaří všecku spásu světa, když dostane Mesiáše do své podzemní vlády. Proto rozpoutal na zemi odpor proti němu tak silný, že ho vlastní lid dal ukřižovat. Ale tím se spletl. Připustil tak do říše mrtvých Božího Syna, který je věčně živý. Ten pak vrata jeho žaláře prolomil právě tím nástrojem, kterým tam byl vtažen, tj. křížem. Proto jsou i kříže na hrobech našich zemřelých praporem vítězství.



„Věčnost vytvářejí vztahy, které nekončí“

✠

SBÍRKA NA MISIE (18. 10. 2026)

PUSTIMĚŘ: 2.650,-Kč; **DRYSICE:** 1.830,-Kč; **PODIVICE**: 1.500,-Kč; **TOPOLANY**: 940,-Kč

Pán Bůh zaplať všem, kdo jste na ni přispěli.



Jako pražský arcibiskup
a delegát České biskupské konference pro média
chci znovu vyslovit podporu
veřejnoprávním médiím v České republice.
Česká televize a Český rozhlas
mají v demokratické společnosti
nezastupitelné místo. Jejich nezávislost, profesionalita
a schopnost sloužit celé společnosti,
nikoli jednotlivým zájmům,
jsou hodnotou, kterou stojí za to chránit.
Nepovažuji za moudré
měnit způsob jejich financování.

Stanislav Přibyl,
arcibiskup pražský a primas český

Schopnost umět dávat něco pěkného ze svého dělá člověka šťastným doma i v cizině

Tomáš kardinál Špidlík, S.J., čestný občan Pustiměře, v eseji k seriálu „Mých 20 let svobody“



Už od roku 1946 žiji v cizině. Proto by se snad někdo mohl zeptat: "Jsem ještě Čech?“

Vždycky jsem se cítil jako pravý Čech, ale jsem vděčen také jiným, kteří mi pomohli k tomu, abych mohl rozvinout činnost, ve které mi dvě totality za sebou doma bránily. Itálii jsem si zamiloval a našel jsem tu mnoho opravdových přátel. Ale před dvaceti lety se stalo to, v co už jsem ani nedoufal, totiž že totalita padla a já jsem se mohl příležitostně vracet do starého domova. Jak to na mne zapůsobilo?

Utkvěla mi první vzpomínka. Přespal jsem ve svém rodišti a ráno v jasném nedělním dnu jsem šel do kostela, jak jsem to dělával v mládí. Tam si hned všimli mé přítomnosti. Proto jsem po bohoslužbě vyšel přede dveře a podával jsem vycházejícím ruku. Každý z nich mi uctivě řekl „dobrý den“, ale nikdo se nezastavil. Ani se mnou, ani s kýmkoli jiným. Každý šel svou cestou.

Něco takového jsem v mládí neznal. V neděli na náměstí se hned vytvořily hloučky lidí, kteří si přátelsky povídali. Chlapci se točili kolem děvčat, náměstí ožilo. Když jsem pak o tom se zbytkem starých známých z mládí hovořil, všichni přiznali, že je to pravda. Naše soužití s druhými ztratilo mnoho z osobní důvěry. Je to ostatně celosvětový fenomén způsobený tím, jak se lidé stěhují do velkých měst. V naší zemi to však pociťujeme dost bolestně. Jak na něco takového reagovat?

Mezi vlastí a světem

Asi takto. Se svou starou vlastí jsem byl stále ve styku. I tady v Římě jsem bydlel čtyřiatřicet let v naší národní koleji Nepomucenum. Také po celá dlouhá léta mluvím ve vatikánském rádiu česky. Ale moje hlavní činnost profesora

spirituality a spisovatele byla po celá léta zaměřena na mezinárodní fórum. Znamenalo to cesty od Ameriky až do Austrálie. Měl jsem přednášky v Rusku a školní kurz v Africe. Není divu, že se mne pak lidé ptají: "Kde jste vlastně doma?“ Především si mne přivlastnil Řím. Od italského prezidenta jsem dostal čestnou medaili za přínos k italské kultuře a při té příležitosti jsem řekl:

Svět je dnes zavalen miliony vystěhovalců. Jsou trojího typu. Jedni se těší, že se jednou zase navrátí domů. Když se jim to splní, jsou zklamáni, protože se doma všechno změnilo. Druzí se snaží co nejrychleji přizpůsobit nové zemi, aby na nich nebylo poznat, že jsou tam "cizími ptáky“. Sotva však pronesou pár slov, někdo se jich zeptá: „A odkud jste vy?“ Ti třetí se v cizí zemi stýkají jenom se svými krajany a vytvoří si národnostní ghetto. A já sám? Vyznal jsem, že se nechci zařadit do žádného z těchto tří typů.

Nové cesty

Jsou i jiné cesty. V západoevropském světě můžeme pozorovat rostoucí sklon k "personalismu“. Lidé začínají být unaveni množstvím ideologií hlásaných na každém rohu a diskutovaných při organizovaných setkáních. Proto hledají setkání s osobami, kterým by mohli plně důvěřovat. Moje zkušenost z Itálie to dotvrzuje. Máme tu politiky a máme tu mafii. Noviny a televize se nás pokoušejí vyburcovat z nezájmu o veřejný život publikováním skandálů. Ale já znám i jinou Itálii, takovou, která o sobě nemluví, ale roste. Najdeme tu skupinky osobních přátel, kteří se pravidelně scházejí a někdy i žijí pospolu. Často dostanu pozvání: „Přijďte někdy mezi nás, rádi bychom si s vámi pohovořili.“ Je takových skupinek mnoho?

Dost k tomu, aby člověk miloval zemi, ve které žije, a zdá se, že stále rostou. Jsem osobně přesvědčen, že podobný vývoj osobních přátelských styků by mohl být dobrým lékem i pro náš národ, abychom napravili stav nedůvěry způsobený minulostí. Naše národní povaha je zvláštní. Svými kořeny je slovanská, ale po staletí vyrůstala v západní kultuře. Slované jsou všeobecně přesvědčeni, že pravda je živá, těžko oddělitelná od osoby, která ji vyznává. Západní kultura nás naopak vychovávala k myšlení objektivnímu a k hlásání abstraktních norem. Obyčejný český člověk často neví, jak ty dva pohledy spojit. Je to možné jenom v dialogu mezi těmi, kdo si důvěřují.

Vzpomínám si na to, jaký vztah měl k naší zemi Jan Pavel II. Dobře jeho mínění vyjadřuje cesta, kterou k nám v roce 1990 vykonal. Po pádu totality se hned rozhodl, že udělá cestu do zemí východní Evropy, a první místo, které sám označil, byl Velehrad. Je to symbol toho, o čem jsem s ním často mluvíval. Hranice takzvaného kulturního světa se nápadně rozšiřují. Nové národy vystupují na scénu, chtějí vytvořit nové křesťanské tradice. Ale nesmějí úplně

zapřít to, co stará Evropa vybudovala za dva tisíce let. Bohužel my sami jsme ještě nevytvořili syntetický obraz své minulosti. K tomu nutně patří i východoevropský svět slovanský.

Veřejné mínění o jeho duchovních pokladech doposud málo ví a nedovede je ještě ocenit. Jan Pavel II. věděl dobře, že Čechové žijící po staletí ve středu Evropy jsou povoláni, aby ty problémy pochopili. Proto papež osobně moje slovanské studie sledoval. Vytvořili jsme přímo ve Vatikánu první slovanskou kapli. Bylo to po tom, když jsem v roce 1995 vedl duchovní cvičení pro členy vatikánské kurie. Po jejich ukončení mi veřejně poděkoval za to, že jsem ve svých přednáškách uvedl mnoho citátů z naší slovanské kultury ve prospěch duchovnosti srdce a živé osoby jako vítězství nad suchým racionalismem a abstraktními ideologiemi.

Byla mi položena otázka: Kdyby zemi zase hrozila nesvoboda, podle čeho by se měl mladý člověk rozhodnout, zda ze země odejít, nebo zůstat?

Dej Bůh, aby mu ta volba už nehrozila. Ale dávám našim mladým stále radu, aby ani dnes ten útěk nedělali duchovně. Je pochopitelné, že mají velký zájem o všechno, o čem se "ve světě“ mluví. Stále mě však překvapuje, jak málo naši mladí vědí o duchovních hodnotách vlastní české minulosti. Malý příklad. Já sám ve svých cizojazyčných přednáškách rád cituji duchovní inspirace z Jiřího Wolkera, z Karla Hynka Máchy. Italové to velmi oceňují. A Češi sami, mají o tom ponětí? Když jsem v kurzu o duchovnosti na univerzitě v Kongu přidával něco ze slovanské spirituality, vícekrát jsem slyšel poznámku: „Tohle by bylo pro nás lepší než jenom technologie ze západních zemí.“ Schopnost umět dávat něco pěkného ze svého dělá člověka šťastným doma i v cizině.

Co s těmi politiky?



Lidé znechucení politikou se tážou, jak by měli politiky a politiku brát, aby vůči demokracii nezahořkli. Na to odpovídám: Slovo politika pochází od řeckého *polis,* obec, život ve společné shodě. Tam musí každý přinést něco hezkého, co lze ocenit. Ulice zametáme, v parčících pěstujeme

květy. A do parlamentů musíme posílat inteligentní osoby, které budou předkládat dobré iniciativy, ne si osobně nadávat. Jak se situace v posledních letech zhoršila, ukazuji rád na jednom příkladu.

Našel jsem si ve starém časopisu z roku 1946 zprávu o debatě v italském parlamentu. Byla tam ve zkratce shrnuta řeč premiéra De Gasperiho. Po něm přišel na řadu vůdce opozice. Začal těmito slovy: „Děkuji panu kolegovi za jeho jasný program. Pochopitelně on mi promine, když já teď vysvětlím, že my vidíme problém jinak.“ To byl ještě parlament, kde řeč znamenala, že se mluví o možnostech. Dnes si v parlamentech lidé nadávají a hrubě se obžalovávají. Jsou to ještě zástupci spořádaného soužití v jedné obci? Stane-li se zase politika opravdovou službou pro polis, budeme si politiků zase vážit. Slovo parlament je odvozeno od *parlare, parler,* mluvit. Měli by tam otevřít ústa jenom ti, kdo to dovedou dobře a pěkně.



Ale na závěr něco pozitivního. Při návštěvách staré vlasti mne zaujala i jiná stránka našeho života, tentokrát pozitivní. U nás se čtou knihy mnohem více než u jiných národů. Když jsem jednomu francouzskému intelektuálovi vypočítal, jaké vážné knihy se u nás za posledních dvacet let vydaly a také prodaly, spráskl ruce a zvolal: „To snad není ani možné! U nás všechna knižní nakladatelství krachují.“ V Itálii konstatovali, že jsou na středních školách studenti, kteří nepřečetli ani jednu jedinou knihu, internet jim na celou kulturu stačí. Jistě jsou k tomu nakloněni studenti i u nás. Ale hleďme si uchovat naši starou tradici čitatelů knih. Jen tak se obnoví pravá identita národa, která byla narušena vnějším násilím.



Technologie: svět, který je třeba řídit

BILL GATES, SPOLUZAKLADATEL MICROSOFTU,
interview pro vatikánský deník L´Ossesrvatore Romano, 12. října 2026



Pane Gatesi, v posledních týdnech se z technologického odvětví ozývá mnoho hlasů, které vyjadřují obavy z možných nebezpečí spojených s dalším vývojem umělé inteligence. Jaký je váš názor?

Je pozoruhodné, jak lidé z oboru vyjadřují své obavy. Jde o lidi, kteří si navzájem konkurují a v mnoha otázkách se neshodnou, ale v tomto říkají totéž: toto není něco, co by odvětví dokázalo regulovat samo, musí to být řízeno neutrálními aktéry, především vládami. Problém je v tom, že většina lidí ve vládě plně nerozumí tomu, jak tato technologie funguje.

Podle mého názoru nevěnujeme rizikům dostatečnou pozornost a neděláme dost pro to, abychom minimalizovali škody. Nevyužíváme ani dostatečně příležitosti, které umělá inteligence v současnosti nabízí. Naše nadace minulý měsíc zveřejnila svou výroční zprávu Goalkeepers Report, v níž uvádí, že umělá inteligence by mohla být skvělým vyrovnávacím prostředkem, nebo naopak ještě prohloubit stávající propast mezi bohatými a chudými. Umělá inteligence dokáže věci jako umožnit venkovským lékařům používat chytrý telefon jako ultrazvuk, poskytovat personalizované doučování přizpůsobené tomu, jak se student skutečně učí, nebo nabízet rady šité na míru půdě a počasí daného zemědělce. Nic z toho se však nestane automaticky. Ponechají-li se věci trhu, nejschopnější nástroje budou vytvořeny nejprve pro ty, kteří si mohou dovolit zaplatit nejvíce, nikoli pro ty, kteří je nejvíce potřebují. Proto jsme se zavázali věnovat v následujících dvou letech miliardu dolarů na směřování umělé inteligence do oblasti zdravotnictví, vzdělávání a zemědělství v místech, kam by tržní síly dorazily až naposledy. Riziko i příležitost se pohybují stejnou rychlostí a my musíme jednat v obou směrech současně.

Jak obecněji vidíte budoucnost společnosti, která je čím dál více poháněna technologiemi?

Umělá inteligence se liší od jakékoli jiné technologie, kterou jsme dosud viděli. U minulých inovací, jako byl osobní počítač nebo internet, vzorec začínal určitým zásadním otřesem, ale nakonec se věci urovnaly a lidé získali lepší nástroje. Umělá inteligence je jiná. Je to spíše evoluční událost. Vytvořili jsme druh inteligence, který se v mnoha ohledech vyrovná lidskému poznání

nebo ho dokonce překračuje. Přistupovat k ní jen jako k „dalšímu PC“ vede k tomu, že ji lidé zcela podceňují.

Můžeme o tom uvažovat jako o dvou různých obdobích. Právě teď se nacházíme v přechodné fázi, kdy ještě nemáme výhody ve velkém měřítku všude, ale čelíme reálným otřesům. To platí více v bohatých zemích než v zemích s nižšími příjmy. V místech, kde naši práci provádí nadace, mohou přínosy dorazit rychleji než otřesy, protože tam od samého počátku existovalo obrovské množství neuspokojených potřeb. To však funguje pouze tehdy, pokud napravíme věci, jako je způsob, jakým byla většina modelů umělé inteligence trénována převážně v angličtině, a zásadně tak opomíjí miliardy lidí hovořících jinými jazyky. V tomto období je tedy zapotřebí skutečná změna na více frontách, včetně toho, jak zdaníme práci vzhledem k automatizaci, které pracovní pozice záměrně vyhradíme lidem a jak zajistíme, aby se technologie skutečně dostala k lidem, kteří z ní budou mít největší užitek, a ne jen k těm, kteří mohou zaplatit nejvíce.

A na druhé straně tohoto přechodu, pokud správně nastavíme mantinely a přístup, bychom mohli vidět svět skutečného dostatku: umělou inteligenci a humanoidní roboty zajišťující jídlo, bydlení a další základní potřeby. Toto období otevře zcela novou sérii otázek o smyslu lidské činnosti a o tom, jak lidé tráví svůj čas. Můj cíl v současnosti spočívá v tom, abychom zvládli následujících několik let žít bez katastrofálního bioteroristického útoku nebo kybernetické bezpečnostní události, aniž bychom zanechali obrovské části trhu práce nebo obrovské části světa pozadu.

Prezident Trump naopak možné riziko dalšího vývoje umělé inteligence zlehčoval. Souhlasíte s jeho postojem? Jakou roli by v této debatě měli hrát političtí lídři?

Jde o technologii, která je nebezpečnější než jaderné zbraně a má potenciál být přínosnější než jaderná energie. Přidání základních bezpečnostních kontrol nás nestojí téměř žádné zpomalení a výrazně snižuje riziko. To je kompromis, který stojí za to udělat.

Vedoucí představitelé vlád se musí nejprve shodnout na základních faktech – že zde existují reálná nebezpečí a reálné přínosy – a poté diskutovat o podrobnostech reakce. Potřebujeme více odborných znalostí v oblasti umělé inteligence uvnitř vlád, vlády spolupracující s průmyslem a vlády spolupracující navzájem, protože žádná země nechce bioterorismus nebo kybernetický útok, který by vyřadil její vlastní infrastrukturu.

Obávám se, že bude možná zapotřebí vážný kybernetický útok nebo závažný bioteroristický incident, než to politický systém začne brát tak vážně, jak je potřeba.

Existuje nějaká souvislost mezi riziky spojenými s vývojem umělé inteligence a vaším rozhodnutím odejít z jakékoli operativní role v Microsoftu?

Ne, mé rozhodnutí bylo postupným, plánovaným posunem k filantropii a mé práci v Gatesově nadaci, k čemuž došlo před více než deseti lety.

Četl jste encykliku papeže Lva XIV. Magnifica Humanitas? Souhlasíte s jejími úvahami o umělé inteligenci?

Ano, četl jsem ji a psal jsem o ní ve svém vlastním memorandu v srpnu. Byla pro mě fascinující. Pokládá silné základy pro práci, kterou je třeba vykonat. Zaujalo mě, že papež neříká „zastavte umělou inteligenci“. Předkládá uvážlivější argument: že musíme tváří v tvář umělé inteligenci aktivně uchovávat to, co je lidské. To se shoduje s tím, co sám tvrdím. Existují určité role, jako je péče o děti, práce soudce či porotce a některé oblasti medicíny, kde je smyslem vztah sám o sobě. Neměli bychom je předávat jen proto, že model získá dostatečné schopnosti je vykonávat. Jsem velmi rád, že vidím katolickou církev a další náboženské skupiny tak angažované v debatě o umělé inteligenci; věřím, že jejich zapojení je klíčové pro zajištění toho, aby umělá inteligence sloužila všem co nejspravedlivějším způsobem.

✠

DOKUMENTY II. VATIKÁNSKÉHO KONCILU

IV. PASTORÁLNÍ KONSTITUCE GAUDIUM ET SPES (GS 46-52)

6. Péče o rodinu v dnešní společnosti

(generální audience papeže Lva XIV., náměstí sv. Petra 21. října 2026)



'Proto opustí člověk otce i matku a připojí se k své manželce, a ze dvou se stane jen jeden člověk.' Toto tajemství je veliké; mám na mysli vztah Krista a církve. A proto každý z vás ať miluje svou ženu jako sám sebe a manželka ať zase svému muži projevuje úctu.

(*Efesanům* 5,31-33)

Bratři a sestry, dobré ráno, buďte vítáni!

První věc, kterou bych vám chtěl říct, je: děkuji! Děkuji za vaši podporu v modlitbách. Děkuji Bohu za jeho štědrost. Obnovme všichni svou důvěru v Boží dobrotu a milosrdenství.



Pastorační konstituce *Gaudium et spes* (GS) II. vatikánského koncilu se poté, co v první části objasnila důstojnost lidské osoby a její povolání ve světě, ve své druhé části „ve světle evangelia a lidské zkušenosti“ zabývá některými velmi naléhavými současnými problémy (srov. GS 46). Pozornost se soustředí především na manželství a rodinu v přesvědčení, že „šťastný život člověka i lidské a křesťanské společnosti těsně souvisí s dobrým stavem manželského a rodinného společenství“ (GS 47).

V této souvislosti není pouze znovu zdůrazňována jejich hodnota a cíl, ale konstituce předkládá nové pojetí manželství jako „důvěrného společenství života a manželské lásky“ (GS 48). Propojením právního rozměru manželství



jakožto smlouvy je základ tohoto svazku spatřován v „manželské smlouvě“, chápané jako „lidský úkon, jímž se manželé vzájemně sobě dávají a přijímají“ (tamtéž). Vzájemné darování se muže a ženy, kvůli němuž „nejsou už dva, ale jedno tělo“ (Mt 19,6), zakládá požadavek „úplné manželské věrnosti“ a „nerozlučné jednoty“ manželů a nachází živý výraz v plození a výchově dětí (srov. GS 48). Jakožto odraz Boží Trojice je manželská a rodičovská láska skrze svátost

manželství vykupitelskou silou Kristovou a spásonosným působením církve usměrňována a obohacována, aby se manželé mohli milovat navzájem tak, „jako on miloval církev a vydal sám sebe za ni“ (tamtéž).



Poté, co dokument *Gaudium et spes* osvětlil realitu manželství ve světle Kristovy lásky, jež je pravdou lidské i božské lásky, obrací svou pozornost k manželské lásce a manželské plodnosti. Manželská láska se neomezuje pouze na erotickou přitažlivost, kterou v sobě sice také zahrnuje, ale zapojuje celou vůli manželů, oživuje citové pohnutky jejich duše a projevuje se něžnými city i činy (srov. GS 49). Tato láska, jež objímá dobro celého člověka, muže i ženy, rovných si v důstojnosti, prostupuje veškerý život manželů a nachází svůj výraz v činech, které jsou výlučně vlastní manželství (srov. tamtéž). Jako projev plné lásky jednoho člověka k druhému přispívá zvláštní intimita manželů k jejich vzájemnému obdarovávání a obohacuje jejich společnou radost (srov. tamtéž).



Plodnost manželské lásky se navíc projevuje v plození dětí, „nejvzácnějším daru manželství“ (GS 50). Předáváním a výchovou lidského života, který nemá být nikdy odvržen, se manželé stávají „spolupracovníky lásky Boha Stvořitele a jakoby jejími tlumočníky“ (tamtéž). Manželé, kteří jsou povoláni k přijetí této lidské a křesťanské odpovědnosti, jsou povinni řídit se správným úsudkem a usilovat o dobro své i svých dětí, a to jak těch již narozených, tak i těch, které se teprve narodí. Takový úsudek, který si manželé nakonec musí sami utvořit před Bohem, vyžaduje, aby

jejich svědomí bylo v souladu s Božím zákonem, jak jej vykládá učitelský úřad církve ve světle evangelia (srov. tamtéž).

Uznání společenství lásky a plodnosti v manželství vede koncil k vyloučení toho, že by „mezi Božími zákony, týkajícími se na jedné straně předávání života a na druhé straně pěstování pravé manželské lásky," mohl být „skutečný rozpor" (GS 51), a naopak k potvrzení toho, že „když tedy běží o to, jak uvést v soulad manželskou lásku s odpovědným sdělováním života", je třeba, aby přijatá měřítka „uchovávala celý smysl vzájemného darování i lidského plození v ovzduší pravé lásky" (tamtéž). Z toho vyplývá jak to, že „život se má s největší péčí chránit už od samého početí", přičemž „potrat a usmrcení nemluvněte jsou hanebné zločiny"; tak to, že „úkony manželskému životu vlastní, pokud zachovávají pravou důstojnost člověka, je třeba mít ve velké úctě" (tamtéž).

Učení dokumentu *Gaudium et spes* o manželském a rodinném společenství tak dospívá ke zdůraznění společenské funkce rodiny, která je označována jako „škola bohatěji rozvinutého lidství" a „základ společnosti" (GS 52), a připomíná všem, kdo mají společenskou odpovědnost, zejména v politické a kulturní sféře, povinnost „účinně přispívat k povznesení manželství a rodiny".



Drazí, tento úkol je dnes naléhavější než kdy jindy. Církev si toho je dobře vědoma, jak dokládá pastorační péče papežů od posledního koncilu, až po dvě synodální shromáždění svolaná papežem Františkem ke stejnému tématu, jemuž se v uplynulých dnech věnovali také představitelé východních katolických církví a předsedové biskupských konferencí. Ať nám Svatá rodina z Nazaretu osvětluje cestu a chrání rodiny celého světa.

VĚŘÍM VE SPOLEČENSTVÍ SVATÝCH



3. LISTOPADU – SV. MARTIN DE PORRES

Narodil se 9. 12. 1579 v Limě v Peru jako nemanželský syn španělského šlechtice Juana de Porres z Burgosu a bývalé černošské otrokyně Anny Velasquez z Panamy. Otec se zprvu k němu nechtěl znát, proto byl při Martinově křtu v kostele sv. Šebestiána uveden jako neznámý. Měl o dva roky mladší sestru Janu. Po nějaké době se otec k dětem, jimž matka dala křesťanskou výchovu, přiznal a vzal je na čas do Guayaquil, přístavu v Ekvádoru. Poté co se stal vládcem Panamy, svěřil Janu do výchovy příbuzného a Martina s tmavou pletí nechal v Limě u matky. Z prostředků otce se měl Martin v Limě vyučit nějakému řemeslu, a tak se v 15 letech stal holičským učněm a zároveň se seznámil s léčitelstvím, které se tehdy s tímto oborem praktikovalo. Získal jisté základy medicíny a farmacie a stal se uznávaným odborníkem v přírodním léčitelství. Jeho touhou však bylo stát se dominikánem, jejichž první klášter se nacházel právě v Limě. Zákony v té době však byly proti přijímání Indiánů, černochů a jejich potomků do řeholního řádu. Nemělo pomoci ani postavení otce. Představený konventu Santa Rosario, Juan de Lorenzana, byl nakonec ochoten tento problém přehlížet a Martina, kterého vzal nejprve mezi terciáře (r.1594) nechal 2. 6. 1603 složit řeholní sliby. Uvádí se, že tomu předcházel Martinův návrh, aby ho prodali za otroka a zlepšili si tak špatnou finanční situaci kláštera. Již od doby co se Martin stal terciářem, s velkou svědomitostí a láskou vykonával v klášteře úklidové i některé další služebné práce. V souvislosti s touto starostí se o něm rozšířila pověst, že je neuvěřitelným ochráncem zvířat a proto byl po čase nazýván i „americkým Františkem z Assisi“. Vysvětlil prý potkanům a myším, z nichž jednu vzal do ruky, že nemohou žít tam, kde má klášter jídlo pro chudé ani nikde mezi oblečením, natož v sakristii a proto musí odejít z prostor kláštera. Nastavil velký koš, do něhož se všechny myši po jeho projevu lásky shromáždily a vynesl je v něm do přírody za hranice kláštera. Později jim i něco donesl, aby neměly hlad. Proto se myši, vedle atributu koštěte, objevují s dalšími zvířaty na jeho vyobrazeních. Jedná se o psy a kočky, protože pro ně vytvořil první útulek. V legendě se hovoří i o tom, že vzkřísil psa, kterého

majitel usmrtil kvůli stáří. Vraťme se ale k lidem, kteří u něj byli po Bohu a pro Boha na prvním místě. Po slibech mu byla v klášteře svěřena péče o nemocné, při níž vynikal velkou pokorou a obětavou láskou. Dokázal pomoci nejen léčením těla, ale i duchovní radou. Stal se proto tak vyhledávaným, že nakonec za ním přišli i španělský místokrál Peruánska hrabě Chinchon a mexický arcibiskup, kterého uzdravil a jemuž bylo líto, že ho Martin de Porres pro vyčerpanost nemohl doprovázet na jeho cestách. Martin de Porres trpělivě a neúnavně pečoval především o chudé nemocné, nedělal rozdíly mezi lidmi různé pleti a postavení. Prostory kláštera, jehož část změnil na nemocnici, brzy přestávaly stačit a tak prý zřídil nemocnici v domě své sestry, kde později vznikl i sirotčinec. Založil také školu pro vzdělávání chudých dětí, která byla první v zemi. Za epidemie moru se sám staral o šedesát spolubratrů a nikdo z nich nezemřel. Žil velmi skromně, asketicky. Toužil být i misionářem, ale pro svůj původ se tehdy nesměl stát ani knězem. Dokázal však objasňovat složité teologické otázky, aniž se někdy studiem teologie zabýval. Těm, kteří mu ublížili, vždy dokonale odpouštěl, považujíc své hříchy za větší než mají druzí. Když bylo třeba, objevoval se ve stejnou dobu na dvou různých místech a byl obdařen charismaty zázraků i levitace. Nejchudším opatřoval jídlo, šaty a léky; venkovanům a pohrdaným lidem pomáhal jak jen mohl. Vysloužil si tím přezdívku „Martin od lásky," ale i velkou vyčerpanost. Před dovršením 60 let onemocněl malárií a mezi přáteli kolem jeho lůžka klečel i hrabě z Chinchón. Nejsmutnějšímu bratru Antonínovi při loučení řekl: *„Neplač, možná budu v nebi užitečnější než tady."* Přítomným požehnal a 3. 11. v 9 hodin, zatímco bratři kolem něj zpívali Krédo, zemřel. Pohřben byl o den později večer pro velký příliv lidí. Ke hrobu ho prý nesli preláti a šlechtici. Na místě jeho uložení se děla zázračná uzdravení a přípravný proces kanonizace začal již v roce 1660. Některým se nezdálo, že by mulat, patřící do nižšího řádu, měl být povýšen na oltář a bránili tomu. Martin de Porres byl blahořečen 29. 10. 1837 papežem Řehořem XVI. a svatořečený 6. 5. 1962 papežem Janem XXIII. Při kanonizační bohoslužbě papež zdůraznil, že *„Martin příkladem svého života dosvědčuje, že můžeme dosáhnout spásy a svatosti cestou, kterou ukázal Ježíš Kristus - budeme-li na prvním místě milovat Boha celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí, a svého bližního jako sebe."* Připomenul Martinovu lásku k Ježíši ukřižovanému, i to, že při rozjímání o jeho utrpení se Martin neubránit pláči. Řekl o něm: *„Zvláštní láskou si i zamiloval nejsvětější svátost oltářní: skryt v sakristii kostela, klaněl se jí zpravidla po mnoho hodin a toužil se jí živit co nejčastěji.... Tento světec svým slovem, příkladem i ctnostným životem uměl přesvědčivě získávat druhé pro Krista a dovede i nyní podivuhodně povznášet naši mysl k nebi."*

✠

4. LISTOPADU – SV. KAREL BOROMEJSKÝ



Narodil se 2. října 1538 v Aroně rodičům Gibertovi a Margheritě Medici. Už ve dvaceti letech mohl projevit svou energii a praktický smysl. V červnu 1558, po smrti hraběte Giberta, Karlova otce, španělská vláda, která byla ve stálém boji s Francouzi, vyslala vojenský oddíl, aby obsadil pevnost Rocca di Arona. Zatímco Fridrich, starší Gibertův syn, se o tuto svévoli nezajímá, Karel naopak intervenuje u blízkých i vzdálených přátel, píše králi Filipu II., dává staršímu bratrovi přesné instrukce a zajišťuje mu peníze. Právě tou dobou, v prosinci 1559 Karel končí svá studia na univerzitě v Pávii doktorátem občanského a církevního práva. Rocca di Arona, navrácena rodu Boromejských v lednu 1560, byla pak v roce 1800 na rozkaz Napoleonův srovnána se zemí. Pokoj, v němž se světec narodil, nechal kardinál Federico přenést z Rocca do kostela Sacro Monte.

Karlův strýc z matčiny strany, milánský kardinál Giovan Angelo Medici, se stal 25. prosince 1559 papežem. Hned po svém zvolení pozval sestřiny děti do Říma. Dosti pozoruhodný je list, v němž Karel popisuje cestu z Milána do Říma, v lednu 1560. Mladík žertovně popisuje hemžení vážených dam za boloňskými okny, aby obdivovaly papežova synovce, který má namířeno k netušeným poctám a bohatství. V Římě pak oba bratři, Federico i Karel, žijí v královské okázalosti.

Koncem ledna je Karel jmenován kardinálem; v květnu Fridrich uzavírá manželství s Virginii della Rovere, dcerou urbinského vévody. Oběma se dostává vysokých poct, četných a nesmírně bohatých prebend. Gerolamo Soranzo, vyslanec Benátské republiky v Římě, napočítal v roce 1563 kolem 50.000 dukátů ročního příjmu kardinála Boromejského. Znenadání však, 19. listopadu 1562, po několikadenní horečce, umírá sedmadvacetiletý hrabě Fridrich, zanechávaje po sobě osmnáctiletou bezdětnou manželku. Tato událost byla pro Karla zdrcující: tak okázalý život, tolik manželského štěstí, tak velká rodinná očekávání, a vše se v jediném okamžiku hroutí. Vícekrát se během následujících let svěřil svatý arcibiskup svému správci Specianovi, že nenadálá bratrova smrt byla prostředkem, který si zvolil Pán, aby jej přiměl k radikální změně života.

Byla to hrozivá, ovšem hluboce uvážená volba. Byl nesmírně bohatý, jediný mužský potomek rodu, jediný dědic; nebyl ještě knězem; devatenáctiletá vdova po bratrovi ještě neměla děti - v Římě i jinde se mnozí domnívali a mluvili o tom, že se za něj provdá. Tímto směrem na něj naléhali i příbuzní a přátelé, ba dokonce i ten, kdo nad ním měl nejvyšší pravomoci, totiž strýc, papež Pius IV., pro něhož pracoval jako osobní sekretář. Všichni dobře věděli jaké přísnosti je schopen Pius IV.: v březnu 1561 dal popravit kardinála Carla Carafu, jeho bratra i dva jeho společníky. A přece se synovci podařilo strýce přesvědčit.

Papež Pius IV. na konzistoři konané 4. června 1563, prohlásil: vzhledem k tomu, že zemřel hrabě Fridrich, na něhož vkládal všechny naděje pro pokračování svého domu, a zůstal jen jeho bratr-kardinál, mnozí jiní papežové by zajisté kardinála synovce vyzvali,.- a to nikoli bezdůvodně - aby se oženil. On však, papež, rozhodl, aby synovec setrval v onom povolání, které si zvolil, a proto jej povýšil na kardinála-kněze. Čtrnáct dní nato, 17. června 1563, Karel přijal kněžské svěcení a 7. prosince téhož roku svěcení biskupské. Abychom alespoň částečně dokázali pochopit následující události života sv. Karla, jeho přísnost na sebe i jiné, jeho neutuchající nasazení, je třeba uvědomit si náboženskou krizi, která zavládla v letech 1562-63. Mladý kardinál proto chtěl s nesmlouvavou přísností usilovat o dokonalost a svatost. Začal se postit jeden den v týdnu o chlebě a vodě, trávil dlouhé hodiny na modlitbách. Drasticky omezil výdaje svého domu: propustil najednou osmdesát svých nejbližších (předtím jich měl 150).

V životopise, který vydal Bascapé v roce 1592 v Ingolstadtu, čteme: „Poté, co kardinál Boromejský přijal svatá svěcení „*personam ex eo tempore visus est longe diversam induere*“, čili těm, kteří ho znali se zdálo, že se po přijetí svěcení změnil. V jedné zprávě, kterou v březnu 1565 poslal ambasádor Giacomo Soranzo do Benátek, píše o tom, co viděl na vlastní oči: „*Kardinál Boromejský není ve svých 27 letech v dobré fyzické kondici, jsa trýzněn studii, posty, bděními a dalším odříkáním ... jeho život je bezúhonný a čistý. Denně slouží mši svatou, hojně se postí a vše prožívá s tak hlubokou zbožností .... Že lze právem konstatovat, že on sám je římskému dvoru prospěšnější, než všechny koncilní dekrety dohromady. Málokdy se totiž vidí, aby papežův synovec, jemu tak drahý, v tak útlém věku překonal sám sebe, tělo i svět na dvoře plném tolikerého blahobytu*“.

Příjmy a vlastní střídmost mu dávaly prostředky pro pomoc nemocnicím a dalším dílům ve prospěch ocitnuvších se v nouzi a zbloudilých.

Zdá se, že mladý kardinál nějakou dobu pomýšlel na to, že se vzdá přílišných úřadů, které jej držely u papeže, na římském dvoře, který se mu nelíbil, a že se chtěl uchýlit ke kontemplativnímu životu, zřejmě k řádu kamaldulských mnichů. Přesvědčil ho biskup z Bragy, Bartolomeo de Martyribus, který přišel

do Říma z Tridentu v roce 1563. Tento svatý muž zastával na koncilu mínění, že biskupové mají vážnou povinnost osobně spravovat svou diecézi a stabilně v ní sídlit. Mladý Boromejský i díky němu pochopil, že pastorační činnost není než neustálým vykonáváním těch nejvyšších ctností. Byl to právě de Martyribus, který přivedl Boromejského k tomu, aby se nezříkal milánského arcibiskupství, které mu papež svěřil „in commenda" (jako obročí), a kterého se Karel ujal prostřednictvím správce už v únoru 1560.

Po skončení Tridentského koncilu, v prosinci 1563, nabyl Boromejský přesvědčení, že tím nejnaléhavějším úkolem Vatikánu, ale i jeho osobním, je uskutečňování tridentských dekretů. Giussano, v životopise psaném v Římě v roce 1610, píše: „*kardinál Boromejský velmi dobře chápal, že neexistuje žádný mocnější lék, jak nějakou věc účinně prosadit, než vidět na vlastní oči, jak ji konají ti, kdo ji nařizují*". Přímo jeho povinností tedy bylo přestěhovat se z Říma do svého sídla v Miláně. Největší překážkou odjezdu byl stařičký papež, který si chtěl mladého a věrného kardinála-synovce podržet u sebe. Boromejský se proto staral o Milán prostřednictvím vikářů, biskupů a těch, kterým důvěřoval. V roce 1564 se mu podařilo získat od otce Layneze třicet jezuitů a poslat je do Milána. Až konečně 15. srpna 1565 – jak se píše ve zprávě - Boromejský „*s tím největším naléháním jakého byl schopen, žádal od Našeho Pána (totiž papeže) propuštění, aby mohl odejít do své milánské rezidence. I přes obtíže mu to bylo na dva měsíce umožněno*". Časně ráno, 1. září, odjel z Říma, v doprovodu asi 150 osob a sedmdesáti vozů. Všude po cestě se mu dostávalo vřelého uvítání. Ve Viterbu, Bolseně, Sieně i Florencii, kde pobýval v Palazzo Vecchio. Zajímal se o duchovní potřeby různých míst. V jednom dopise z těchto dnů informoval papeže Pia IV. o nutnosti ustanovit ve Florencii biskupa, který tam už čtyřicet let scházel.

Skvostný byl jeho příjezd do Boloně coby v šarlat papežského legáta. Tady setrval tři dny. Další etapou bylo opatství Nonantola, které mu patřilo jako obročí. V Modeně navštívil nemocného kardinála Moroneho. Pak následovalo Correggio, Parma, a 20. září jej vítala Piacenza. Poslední etapa jej nakonec zavedla do opatství Chiaravalle, kde se zastavil v usebranosti a modlitbě. Velkolepý vjezd do Milána se uskutečnil v neděli 23. září odpoledne.

Milánská diecéze tehda sahala i za hranice dnešního území, do farností v údolí Blenia, Levantiny, Riviery a Capriasca i dalších míst na západním břehu Verbana. Dohromady tu bylo více než 750 farností, velký počet konventů, kolem 5000 kněží a řeholníků, 3400 řeholnic. Kněžím, i přes jejich značný počet, scházelo řádné vzdělání. Na druhé straně nebyli ve svém poslání nikterak povzbuzováni špatnými příklady světského života prelátů. Ani v této poušti však nescházely ostrůvky horlivosti, zvláště kolem nových řeholních kongregací. Biskupové v Miláně nesídlili více než osmdesát let: faráři proto

byli neznalí a mnozí z nich zpustlí; tančilo se i v kostelích; byla častá veřejná cizoložství; až příliš mnoho klášterů bylo do značné míry otevřených. Píše se, že k vyčištění arcibiskupského paláce, aby se stal obyvatelným, bylo třeba vyvést „sto vozů hnoje, šrotu střepů a železného haraburdí“.

Karel Boromejský chtěl zahájit svou rezidenci ve své diecézi konkrétním příkladem nezištnosti. Francesco Cusani, střízlivý a důkladný laický historik, v prvním díle *Dějin Milána* (Storia di Milano), vydaných v roce 1861, píše toto: „*Karel začal zářným příkladem nezištnosti, když se zřekl roční renty ve výši jednoho miliónu a tří set padesáti tisíc lir, pocházejících z polností, benefícií a obročí, jež mu udělil papež. Část dal ve prospěch veřejnosti, za účelem vybudování užitkových a velkolepých staveb*“. Cusani čerpá od dvou očitých svědků, totiž Bascapého a Giussano. Druhý jmenovaný říká: „Vzhledem k tomu, že vlastnil dvanáctero opatství a mnohé penziony, (sv. Karel) se všech vzdal, u některých měl od papeže volnou ruku, jiné převedl kolejím a dalším místům bohopocty … zbavil se Orijského knížectví, které mu vynášelo deset tisíc dukátů ročně … dal na prodej tři galéry, zděděné po bratrovi a získané prostředky použil ke zbožným účelům…“. Prodal dokonce i vzácné stolní servisy, které si přivezl z Říma: prodej se musel zčásti uskutečnit v Benátkách, protože v Miláně nebylo dostatek zájemců. Tímto odříkáním, jak píše Giussano, arcibiskup „osmdesát tisíc dukátů ročních příjmů zredukoval na dvacet tisíc“. Na dvou různých místech svého životopisu se Bascapé zmiňuje o tomto „nesmírném bohatství, které Karel rozdal kvůli dokonalosti“, o zřeknutí se hojných rent, o zbavení paláce skvostů a nádherných oděvů, vzdání se obročí a tučných zisků, jež mu vynášela, o „stupor grande“ (velkém úžase), který tímto gestem sedmadvacetiletý arcibiskup vyvolal.

Následující neděli, čili 30. září 1565 pronesl Boromejský v milánském dómu své první kázání, v němž obyvatelům ukázal – jak říká Giussano, „vroucí touhu sloužit jim, dávaje přítomnosti ve své Církvi přednost veškerou velkolepostí Říma“. Během devatenácti let své biskupské služby skutečně lidem věnoval všechen svůj čas, všechny své síly až do vyčerpání života. V tomto krátké shrnutí nelze než nastínit rozmanité formy jeho prozíravé činnosti, budování mnoha kostelů, kolejí a škol, pastorační návštěvy ve všech osadách a městech diecéze, velkolepé zákonodárství vyhlášené na šesti provinčních a jedenácti diecézních synodách. Všechny tyto zákony byly vydány v roce 1582 v Miláně pod názvem *Acta Ecclesiae Mediolanensis*: z Lyonu si jich objednali sto kusů; arcibiskup z Toleda si jich nechal poslat deset. Svatý biskup ženevský, František Saleský, prohlásil, že studium těchto stránek je nezbytné pro každého biskupa. Zastavme se tedy alespoň u dvou momentů jeho arcibiskupské činnosti: roku hladu a roku moru. Velmi špatná sklizeň v roce 1569 způsobila velký nedostatek chleba a pokrmů vůbec. Následujícího roku se velká část

rolníků hrnula z osad do města. Svatý Karel přikázal svému almužníkovi, aby sáhnul „hlouběji do kapsy“ a šel dál, než byla stanovená míra štědrosti, aby se tak pomohlo lidem trpícím hladem. Na své náklady kupoval velké množství mouky, rýže a zeleniny. Nařídil, aby se před bránu arcibiskupského paláce, - do nějž byl ostatně volný vstup - vynesly kotle plné uvařených pokrmů. Denně živil více než tři tisíce lidí, a to po celou dobu nouze, která trvala několik měsíců.



Významným údobím života Boromejského byla léta 1576-77, kdy oblast postihl mor, který – jak píše Manzoni v XXX. Kapitole Snoubenců, zkrušil „značnou část Itálie a zvláště Miláňany, kde se nazýval a dosud nazývá morem svatého Karla. Tak obětavá byla jeho dobročinnost! Mezi mnoha tak rozmanitými a tak proslulými vzpomínkami obecného neštěstí, vyniká vzpomínka na jednoho muže; protože tohoto muže inspirovalo k mnohem památnějšímu vnímání a konání, jež předčí vzpomínky na zkázu; vrýt si jej do paměti, jako souhrn všeho toho neštěstí, neboť jej burcovalo ke každému z nich jako vůdce, pomoc, příklad i dobrovolnou oběť; z toho, co bylo v očích všech katastrofou, dokázal tento muž učinit počin; nazvat ji po něm je výsadou, objevem“. Nákaza se v Miláně začala šířit v srpnu 1576. Působivé, i když zlomkovité útržky z oněch událostí lze číst v dopisech janovského šlechtice, Papiria Picediho, který tehdy žil v Miláně. Na konci září si mor vyžádal už šest tisíc mrtvých. Významné osobnosti prchli do vzdálených a bezpečných míst, mezi nimi byl i španělský panovník, aby si tak lépe mohli zajistit pomoc. Arcibiskup se naopak rozhodl zůstat. Byl si dobře vědom rizika, a proto v září 1576 sepsal svou závěť a opatřil ji všemi právními náležitostmi. Svým universálním dědicem jmenoval milánskou nemocnici Ospedale Maggiore. Jakkoli velký lazaret se zakrátko ukázala být nedostačující, aby mohl přijmout všechny postižené. Rozhodl se tedy postavit dvě stovky stanů za každou z městských bran. V říjnu byla nařízena karanténa: ztemnělé domy, obchody a dílny zavřené. Osmdesát tisíc lidí se tak ocitlo bez práce. Zavřeny byly i kostely: arcibiskup nechal postavit oltáře pod širým nebem na náměstích a rozcestích. Prosil a dostalo se mu velkodušné spolupráce, kdy zástupy mužů a žen navštěvovaly nemocné a posluhovaly jim. Při informativním procesu, který se konal v roce 1603 v Miláně, prohlásil Ambros Fornerod z Fribourgu, který

strávil po Karlově boku více než dvacet let jako jeho domácí a také „tlumočník“: „Nemohu opomenout, že když blahoslavený Karel viděl při vypuknutí moru, jak zasažení chudí zjevně trpí, a nemá jim kdo posloužit, a není ani kněží, poslal mě do Levantiny ve Švýcarsku, a já odtud na jeho náklady přivedl čtyřicet mužů a asi 14 žen i několik kněží, aby těmto nemocným posluhovali. Sám arcibiskup den co den vycházel navštěvovat nemocné a ve stanech i lazaretě jim obstarával potřebnou pomoc. Bascapé uvádí, že i v tom neustálém ohrožení života byli i takoví, co kradli a oddávali se bezbřehým rozkoším. Pro zajištění jistého pořádku, arcibiskup přesvědčil představitele města, aby správu lazaretu svěřili bratřím kapucínům. V zimních měsících 1576-77 bylo třeba také tisícům nemocných zajistit teplé oblečení. Ke zhotovení šatů a kabátů použil Karel tapiserie svého domu: rozdal na 800 loktů purpurové tkaniny a 600 loktů tmavě fialové látky. Konal také nesčetná prosebná procesí, při nichž úpěnlivě prosil Boha, aby vzdálil morovou ránu. V září 1577 se dalo říct, že mor ve měst+ ustal, zatímco okolní osady byly dosud zamořené. Faráři z Luina poslal značné peníze, aby se postaral o morem postižené v Maccagnu. Ještě v roce 1580 šel Karel navštívit morem nakažené v Brissagu: Possevino, který jej na této cestě provázel, se v krátkém životopise, vydaném v roce 1591 v Římě, zmiňuje o tom, že arcibiskup vešel do domu každého z postižených a „každému dal, kolik potřeboval, jednomu dva zlaté dukáty, jinému tři, jednomu víc, jinému míň“.

Po prodělaném moru Milán rychle obnovil svůj provoz. Už když tudy procházel pan Montaigne v roce 1581, psal ve svých novinách: „Milán je nejlidnatějším městem Itálie …, scházejí mu paláce Říma, Neapole, Janova, Florencie, ale velikostí je všechny předčí, a co do návalu lidí dosahuje Benátek“. Přeživší však, stejně jako města i osady nezapomněly na hrdinský altruizmus arcibiskupův v oněch létech velkého utrpení. Při své náboženské činnosti musel arcibiskup čelit neznalosti a úpadku kněží, dále pak ubíjejícímu se vměšování státních představitelů do záležitostí Církve, a konečně herezi, která hrozila ze severních zemí.

Augsburský mír v roce 1555 mezi protestanty a katolíky nastolil princip: *cuius regio, eius et religio*: lidé musejí vyznávat náboženství toho, kdo jim vládne. Náboženská svoboda byla uznána jen knížatům, nikoli občanům. V XVI. století se za základ obecného práva považovalo právo hlavy státu moci vnutit své náboženství poddaným.

Zatímco velká část milánské diecéze patřila pod katolického krále Španělska a tedy hereze se tu běžně nevyskytovala, farnosti švýcarských údolí ležely na hranicích a byly proto v kontaktu s protestanty různých denominací. Mezi představiteli protestantských kantonů a rovněž katolických kantonů panovala

silná vůle zarputile si hlídat svou tradiční autonomii, totiž nedopustit vměšování církevních představitelů ani do záležitostí, které se týkají církví.

Z několikaleté zkušenosti ve vrcholných úřadech římské kúrie, Karel dobře znal mnohé škody, které způsobilo nemálo italských odpadlíků v alpských údolích. Účastnil se například tajných jednání mezi římskými delegáty a biskupem Vergeriem: v Miláně všichni věděli o jeho útočných hanobeních v kostele v Casacciu na úbočí Maloji, v květnu 1551. jednání zrušil papež Pius IV. zatímco v Curychu a Bernu musely poddaní bezpodmínečně přijmout náboženství, předepsané vládou, v Grigioni toto rozhodnutí bylo v rukou jednotlivých společenství. Všichni pak viděli, jak málo evangelijní byly často důvody, jež vedly k obrácení některých komunit „k evangeliu“ na úbočích *in Grisonibus.*

Po všech těchto zkušenostech a úvahách Boromejský po několikerých návštěvách na dotčených místech a důkladném ověření v roce 1570 i v samotném Švýcarsku, poslal do Říma „informaci“, v níž žádal Svatý Stolec, aby zvážil zřízení nunciatury ve Švýcarsku. Boromejský v tomto spisu Švýcary velmi chválí: „Jádro národa, dobré a hodnotné… tvoří bezúhonní obchodníci … cestuje se bez hrozby loupežných přepadení … jsou natolik spjati s katolickým náboženstvím, že by byli ochotni i rozpoutat novou válku s protestantskými kantony, aby je zbavily hereze“. Poznal lidi osvědčených schopností politických i vojenských, spravující značná jmění a požívající vysoké prestiže ve vlasti i za jejími hranicemi, kteří se věnují katolickým zájmům s obdivuhodným nasazením a osobní obětí, jako např. Ludwig Pfyffer z Lucernu, Melchior Lussy z Untenvaldenu, Hans Zumbrunnen z Altdorfu, Walter Roll z Uri, a další. I svatý Karel poznal, jak pravdivý byl výrok Lippomana, biskupa ve Veroně (1548-58) a potom v Bergamu, že „hereze začíná Otčenášem a končí hákovnicí“. V Ženevě bylo totiž během pouhých čtyř let (1542-1546) odsouzeno k smrti šedesát lidí kvůli ideologickým rozepřím.

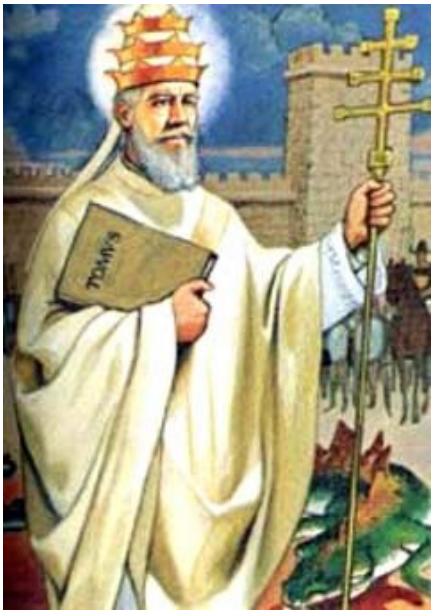
V létech pontifikátu Pavla V. (1566-72), což jsou i léta svatého Karla, nabyla nesnášenlivost na poli protestantském i katolickém vrcholu křížové výpravy. Na obou polích se nehledalo než zničení protistrany. Po plenění Hugenotů ve Francií, kteří v Montpelier povraždili 150 kněží a v různých částech zničili deset tisíc kostelů, vypukla v srpnu katolická odveta o Bartolomějské noci, kdy jen v Paříži bylo pobito 4000 Hugenotů. V Anglii, za vlády Marie Katolické (1553-58) bylo vyneseno 300 rozsudků smrti z náboženských důvodů. Ze stejných příčin bylo za vlády Alžběty (1558-1603) pobito 123 katolických kněží a 61 laiků. Svatý Petr Canisius, když v srpnu 1571 kázal v Insbrucku, zastával oprávněnost trestu smrti pro ty, kdo chtějí zrušit mši a pohrdají Církví či ji popírají. Dva měsíce předtím se v Coiře postavilo sedmdesát ministrů na

synodu za tezi Tomáše Egliho, Bullingerova učedníka, že „papeženci“ musí být vypleněni, a to i hrdelními tresty, bude-li třeba. Na tomto tragickém pozadí je třeba hodnotit pět návštěvy svatého Karla ve švýcarských údolích: ostatní farnosti navštívil jednou, nanejvýš dvakrát. Vysvětluje to i jeho snaha o uskutečnění tridentských dekretů. U mimořádné starostlivosti svatého Karla o Švýcary se zastavil i svatý František Saleský. Pro kleriky ze tří údolí zřídil svatý Karel menší seminář v Pollegiu, a pro teologickou přípravu založil Helvetskou kolej v Miláně. V milánské diecézi nacházel Boromejský všude hory přestupků a zmatků. Začal s obnovováním klauzur v klášterech a instalováním mříží; chtěl, aby se skoncovalo s hýřením a obchodováním v kostelích. Aby vyloučil milkování alespoň z kostelů, nařídil vybudovat v lodích hrazení, aby tak oddělil muže od žen. Za předpoklad účinného pastoračního působení považoval neomezené uplatňování biskupské jurisdikce na kněze i laiky. Byl přesvědčen, že má právo uvěznit ve svých věznicích nejen kněze a řeholnice, ale i laiky odsouzené biskupskými soudy. Nato se vzedmuly hlasité protesty ze strany civilních představitelů. Díky svému právnímu vzdělání, měl Boromejský téměř středověké chápání vztahů mezi státem a Církví. Proto jeho střety se španělskými vládci byly tak časté. V roce 1573 například exkomunikoval Requesense, který veřejně překročil arcibiskupovo nařízení zákazu tanců ve sváteční dny. Záležitost nakonec skončila až v Římě, ale vyřešena nebyla, i proto, že Requesense povýšil a přestěhoval se do Holandska. Ještě halasnější byl konflikt s panovníkem Ayamontem, který v únoru 1579 poslal na náměstí ozbrojence, aby souboji a troubením rušili arcibiskupovo slavení v dómu. Rozšiřovaly a zavěšovaly se letáky s příkrými kritikami arcibiskupa: že má přehnané požadavky, že ho mnozí nenávidí, že podněcuje k rebeliím a zmatku. I v římských kruzích se stále více ozývaly výhrady k jeho metodám. Šířící se hlasy šeptaly, že i nejvyšší madridské kruhy navrhovaly Římu, aby v tomto ohledu zasáhl a že papež Řehoř XIII. nebyl vůbec přesvědčen o tom, zda má milánský kardinál ve svých požadavcích zela pravdu. Rovněž rada milánských dekurionů rozhodla vyslat do Říma některé milánské patricije s pověřovacími listinami pro papeže a některé kardinály, a žádat, aby se nedovolovalo, „aby se milánskému lidu ukládaly bez jeho souhlasu přísnější zákony než ostatním křesťanům“. Vážnou krizi svého postavení si uvědomil i arcibiskup. V létě 1579 se proto rozhodl odebrat sám do Říma, aby se hájil. Ve věčném městě setrval něco přes čtyři měsíce, od srpna 1579 do ledna 1580. Po cestě do Říma strávil „čtrnáct dní v kamaldulské pustevně: v postech, modlitbách a kontemplaci projednával s Bohem záležitost své Církve“. Další modlitební noci strávil ve Verně. Nakonec vykonal pouť do svatého domku v Loretě. Těchto pár zmínek stačí jako důkaz dlouhých zamyšlení nad svými metodami a důvody odpůrců v Miláně i v Římě, kterými

se tehdy Karel obíral. Delegace milánských zástupců předložila různým římským institucím své nářky a volala po nápravě „pobouření“, jež způsobila nařízení svatého arcibiskupa. Během čtyř měsíců však kardinál zvrátil situaci ve svůj prospěch.

Poslední namáhavá cesta svatého Karla vedla do Ascony, 30. října 1584. Předchozího večera se nalodil v Aroně. Časně ráno v úterý 30. dorazil do Cannobia, kde se zastavil, aby slavil mši svatou. Poté se znovu nalodil a kolem deváté dorazil do Ascony. Ve farním kostele před lidem a obecní radou předsedal slavnostnímu aktu založení papežské koleje. Při čtení dostal záchvat horečky. Odpoledne se nalodil a dorazil do Cannobia, kde přenocoval v domě Omaciniových, nedaleko pobřeží. Ve středu ráno, 31. října, se vydal zpět do Arony. Svou poslední mši svatou slavil ve čtvrtek 1. listopadu ráno v Aroně. V pátek, 2. listopadu jej brzy ráno znovu zachvátila horečka, když se plavil lodí podél Ticinia a Naviglia do Milána, kam dorazil večer. V sobotu, 3. listopadu 1584 v 21.40h umírá. Bylo mu 46 let a 21 dní. V noci z úterý na středu mu dva přisluhující kapucíni říkali že by svou strohost mohl trochu omezit. On jim odvětil: „*Má-li svíce svítit, musí se stravovat*“. A Karel Boromejský skutečně strávil život pro svůj lid.

✠



10. LISTOPADU – **SV. LEV VELIKÝ**

Byl prvním římským biskupem, jenž nesl jméno Lev, které si po něm vzalo dalších dvanáct papežů. A je také prvním papežem, po kterém se nám zachovala kázání, s nimiž se obracel k lidu, který se shromažďoval kolem něho při bohoslužbě. Bezděčně lze pomyslet na něho i v kontextu současných středečních generálních audiencí, které se během posledních desetiletí staly pro římského biskupa běžnou formou setkání s věřícími i mnoha návštěvníky, přicházejícími z různých částí světa. Lev byl původem z Toskánska. Kolem roku 430 se stal jáhnem církve v Římě a postupně dosáhl poměrně významného postavení. Tohoto výjimečného postavení se mu dostalo roku 440 od Gally Placidie, která v té době vládla Západnímu císařství a která jej vyslala do Galie, aby tam vyřešil jistou svízelnou situaci. V létě téhož roku však zemřel papež Sixtus III., jehož jméno se pojí k velkolepým mozaikám baziliky Panny Marie Větší, a po něm byl zvolen právě Lev, který o tom byl informován právě během své mírové mise v Galii. Vrátil se do Říma a 29. září 440 byl vysvěcen. Začal se tak jeho

pontifikát, který trval více než 21 let a který byl bezpochyby jedním z nejdůležitějších v celých dějinách církve. Po jeho smrti 10.listopadu 461 byl tento papež pohřben u hrobu svatého Petra. Jeho relikvie jsou uchovávány dodnes v jednom z oltářů vatikánské baziliky. Doba, ve které papež Lev žil, byla velmi obtížná. Opakované nájezdy barbarů, postupné oslabování císařské autority na Západě a vleklá sociální krize přiměly římského biskupa - podobně jako se to ještě zřetelněji stalo o století a půl později za pontifikátu Řehoře Velkého - aby přijal důležitou roli také v záležitostech občanských a politických. Tím, samozřejmě, vzrostl význam a prestiž římského stolce. Zejména jedna příhoda z života Lva Velikého se stala slavnou. Bylo to roku 452, když se tento papež v čele římské delegace setkal v Mantově s vůdcem Hunů, Attilou, kterého přesvědčil, aby zastavil svou válečnou invazi, která již zdevastovala severovýchodní regiony Itálie. Zachránil tak zbytek poloostrova. Tato významná událost se brzy stala pamětihodnou, a zůstává příznačným projevem papežova mírotvorného působení.

O tři roky později, bohužel, nebyl výsledek papežské iniciativy tak úspěšný, ale přesto je výrazem odvahy, která dodnes zaráží. Na jaře roku 455 Lev totiž nedokázal zabránit tomu, aby Geiserichovi Vandalové došli až k branám Říma a obsadili nechráněné město, které pak bylo dva týdny drancováno. Nicméně papež, který beze zbraně a za doprovodu svých kněží vyšel vstříc nájezdníkovi, aby jej přiměl se zastavit, dosáhnul svým gestem alespoň toho, že Řím nebyl vypálen a před pleněním byly uchráněny baziliky sv. Petra, sv. Pavla a sv. Jana, v nichž nalezlo úkryt zděšené obyvatelstvo.

Působení papeže Lva dobře známe, díky jeho překrásným kázáním, kterých se zachovala téměř stovka v nádherné a jasné latině, a díky jeho asi 150 dopisům. V těchto textech se papež projevuje v celé své velikosti, snaží se pravdě sloužit láskou prostřednictvím ustavičného působení slovem, kterým se projevuje zároveň jako teolog i pastýř. Lev Veliký neustále povzbuzoval své věřící a lid Říma, ale také společenství mezi různými církvemi i jejich potřeby; byl neúnavným zastáncem a promotorem římského primátu a vystupoval jako pravý dědic apoštola Petra. Toho si byli dobře vědomi četní biskupové, většinou z Východu, kteří se shromáždili na koncilu v Chalcedonu. Tento koncil, který se konal se roku 451 za účasti 355 biskupů, byl nejvýznamnějším shromážděním, které se do té doby konalo v dějinách církve. Chalcedon je jakýmsi cílovým bodem kristologie tří předcházejících ekumenických koncilů: Nicejského z roku 325, Konstantinopolského z roku 381 a Efeského z roku 431. Už v šestém století byly totiž tyto čtyři koncily, které shrnují víru antické církve, přirovnávány ke čtyřem evangeliím, jak o tom podává zprávu Řehoř Veliký ve svém proslulém listu (I,24), kde prohlašuje, že „přijímá a ctí čtyři koncily jako čtyři knihy svatého evangelia“, protože na nich ? jak dále Řehoř

vysvětluje – „jako na čtverhranném kameni stojí struktura svaté víry“. Chalcedonský koncil, odmítnutím Eutychovy hereze, která popírala pravou lidskou přirozenost Božího Syna, potvrdil jednotu jeho jediné Osoby, v níž se spojují bez směšování a bez odloučení dvě přirozenosti: božská a lidská. Tato víra v Ježíše Krista, pravého Boha a pravého člověka, byla potvrzena papežem v důležitém věroučném textu adresovaném biskupovi z Konstantinopole, tzv. *Tomus ad Flavianum*, který byl přečten v Chalcedonu a přítomnými biskupy přijat s výmluvným a jednohlasným zvoláním, o němž se zachovala zpráva v koncilních aktech: „Petr promluvil ústy Lva“. Zejména z tohoto a dalších zásahů, které učinil během kristologických sporů té doby, jasně vysvítá, s jak zvláštní naléhavostí papež vnímal odpovědnost Petrova nástupce, jehož role je v Církvi jedinečná, protože „jen jedinému apoštolovi bylo svěřeno to, co bylo všem apoštolům sděleno“, jak říká Lev v jednom ze svých kázání ze slavnosti sv. Petra a Pavla (83,2). A tuto odpovědnost dovedl tento papež vykonávat za různých okolností rozvážně, pevně a jasně prostřednictvím svých spisů a svých legátů na Západě i na Východě. Tímto způsobem ukázal, jak byl tehdy výkon římského primátu nezbytný, stejně jako dnes, aby se účinně mohlo sloužit společenství, které je charakteristikou jediné Kristovy církve. Lev Veliký, vědom si dějinné chvíle, v níž žil, a proměny pohanského Říma na křesťanský, ke které docházelo během hluboké krize, dovedl být nablízku lidu a věřícím svou pastorační činností a kázáním. Povzbuzoval k lásce v Římě, který byl zkoušen hladem, přílivem uprchlíků, nespravedlnostmi a chudobou.

Odporoval pohanským pověrám i působení manichejských sekt. Spojoval liturgii s každodenním životem křesťanů: např. tím že kladl do souvislosti postní praxi s charitou a almužnou zejména u příležitosti *Quattro tempora*, jež během roku provázely změnu ročních období. Lev Veliký především své věřící učil - a jeho slova pro nás dosud platí - že křesťanská liturgie není vzpomínkou na minulé události, ale je zpřítomněním neviditelných skutečností, které působí v životě každého. Zdůrazňuje to v jednom kázání (64,1-2), když v souvislosti s Velikonocemi říká, že se slaví v každé roční době „ne jako něco minulého, ale spíše jako událost přítomná“.

To všechno patří k přesnému plánu, zdůrazňuje tento svatý papež: jako totiž Stvořitel oživil dechem rozumného života člověka uhněteného z prachu země, tak po prvotním hříchu, poslal svého Syna na svět, aby vrátil člověku ztracenou důstojnost a zničil vládu ďábla prostřednictvím nového života milosti. K tomuto kristologickému tajemství svatý Lev Veliký účinně a podstatně přispěl svým dopisem koncilu v Chalcedonu, který na vždy potvrdil to, co řekl svatý Petr v Cesareji Filipově. S Petrem a jako Petr vyznal: „Ty jsi Kristus, Syn živého Boha“. A proto Bůh a zároveň člověk, „není cizí lidskému rodu, ale hříchu“ (srov. *Serm*. 64). V síle této kristologické víry byl velkým nositelem

pokoje a lásky. Ukazuje nám tak cestu: vírou se učíme lásce. Naučme se tedy spolu se svatým Lvem Velikým věřit v Krista, pravého Boha a pravého člověka, a každý den uskutečňovat tuto víru jednáním, které vede k pokoji láskou k bližnímu. *(Benedikt XVI.)*

✠

11. LISTOPADU – **SV. MARTIN TOURSKÝ**



„Svatý Martin Tourský je významným svědkem evangelijní lásky. Rok co rok, 11. listopadu, nám liturgie připomíná jeho vznešenou postavu. Jeho životopis je vyprávěním o úžasných činech, které skrze něj konal Bůh. Události, z nichž se skládá, se staly takřka symbolickými: spjaté s tímto světcem, který byl nejprve vojákem a poté biskupem, a zná je celá Církev… Narodil se stovky kilometrů odtud, v Panonii, dnešním Maďarsku, v zemi, kterou jsem před časem navštívil, a urazil pozoruhodné vzdálenosti, aby ´hlásal radostnou zvěst chudým´… Úcta k němu se rozšířila nejen po Francii, ale po celé Evropě. Trvalá síla jeho vlivu sehrála významnou roli při obrácení krále Chlodvika i v životě francouzského národa. Jeho jméno nesou tisíce kostelů a farností. Všichni známe proslulou událost ze života svatého Martina, k níž došlo v den, kdy byl ještě vojákem, a potkal nahého a zimou se třesoucího chudáka. Martin vzal svůj plášť, rozpůlil ho a zakryl nešťastníka. Právě to říká Matoušovo evangelium, které jsme právě slyšeli: „byl jsem nahý a oblékli jste mě“ (Mt 25,36). Těmito slovy se při posledním soudu obrátí Ježíš k těm, které postaví po své pravici, k těm, kdo prokazovali dobro. Tehdy se ho zeptají: „Pane, kdy jsme tě viděli…? Kdy jsme tě viděli … nahého, a oblékli jsme tě? (Mt 25,38). A Kristus jim odpoví: „Vpravdě vám pravím: cokoli jste učinili jednomu z těchto mých nejnepatrnějších bratří, mně jste učinili“ (Mt 25,40). Tím, že dal chudákovi u Amiensu polovinu svého pláště, Martin uvedl v konkrétní skutek Ježíšova slova, kterými ohlašuje poslední soud: kdy se před Synem člověka ´shromáždí všechny národy, a on oddělí jedny od druhých, jako pastýř odděluje ovce od kozlů, a ovce postaví po své pravici, kozly po levici´(Mt 25,32-35). Tu řekne těm po své pravici: ´Pojďte, požehnaní mého Otce a ujměte se království, které je pro vás připraveno od založení světa´ (Mt 25,34). Rozjímajíc nad životem

svatého Martina, a především nad jeho horlivostí v prokazování lásky k bližnímu, Církev hned došla k závěru, že Martin se nachází mezi vyvolenými. K poznání Krista v každém z jeho „nejnepatrnějších bratří“ (Mt 25,45), je třeba poznat jeho přítomnost ve vnitřním ztišení. Martin – muž modlitby – se nechal zcela uchvátit Kristem. Mohl opakovat se svatým Pavlem: „to už nežiji já, ale ve mně žije Kristus“ (Gal 2,20). Jeho život se vyznačoval hledáním toho, co je skromné. Když byl proti své vůli povolán k biskupské službě, zachoval si svůj smysl pro pokoru a zůstal mnichem, jak si přál už od svého mládí. On, který byl jedním ze zakladatelů západního mnišství, se postaral o to, aby měl po boku, nedaleko Tours mnišskou komunitu, žijící životem chvály k Boží oslavě a prokazováním křesťanských ctností, zvláště pak udělováním i přijímáním odpuštění. Jako hlasatel evangelia po vesnicích a osadách byl Martin zakladatelem, jehož dílo zní i do našich dnů jako výzva k šíření evangelia až na konec země (srv. Mt 28,20). Milovaní bratři a sestry, budování Církve pokračuje. Silou naděje oživujte své farnosti i svá společenství! Je třeba se ptát: jak může křesťanské společenství předkládat a hájit evangelijní hodnoty ve světě, který je mnohdy ignoruje? Nechte se oslovit Kristovým slovem a den co den je uvádějte ve skutek! Naslouchejte slovu, které vám Církev ve jménu Páně předává, snažte se mu porozumět a srozumitelně je předávat! Dostali jste různé dary, ale v jednom Duchu (srv. 1Kor 12,4). Někteří se věnují vnášení života do svých farností spolu s jejich pastýři, na prvním místě proto, aby učinili liturgii živou a pěknou; jiní se spontánněji dávají do prosté a velkodušné služby chudým, cizincům, nemocným; jiní pak se snaží co nejlépe přinášet svým bratřím a sestrám radostnou zvěst, aby jim řekli, jak Kristus osvěcuje cesty jejich života. Každý ať v modlitbě přijímá to, k čemu jej Duch nabádá, ať každý pokřtěný, jakkoli stár, vezme na sebe svou část odpovědnosti a služby, uvnitř jednotných, otevřených a přátelských církevních společenství! Pokračujte tak cestou, kterou vytyčil svatý Martin: on pochopil, že Kristus chce přijít ke všem lidem a říci jim, že je Bůh miluje a že je volá, aby Ho poznávali. Ježíš položil život za celé lidstvo. A jak odpovíte vy, kteří jste byli ve křtu Kristu připodobněni? Svatý Martin zůstal dobrým pastýřem až do konce. Vyprávění o jeho smrti se dostalo až k nám. Osvojil si slova svatého Pavla: „Kristus bude oslaven v mém těle, ať žiji, či umírám“ (Flp 1,20). To, o čem čteme v listu Filipanům se jistým způsobem stalo vzorem, jemuž se připodobnil. Spolu se svatým Pavlem mohl opakovat: „Vždyť pro mne život je Kristus a smrt zisk. Avšak kdybych dál tady žil, mohl bych ještě s užitkem pracovat. A proto nevím, co bych měl volit. Přitahuje mě totiž obojí: mám touhu zemřít a být s Kristem – a to je věc mnohem, mnohem lepší; ale pro vás je zase nutnější, abych zůstal ještě naživu (Flp 1,21-24). Stejně jako apoštol, vyjádřil i svatý Martin – blízek smrti – svou

touhu zemřít a být s Kristem a přijal to, že bude nadále sloužit jako pastýř lidem, kteří ho potřebovali. Tento postoj je symbolem celé pravdy o křesťanském životě.“ /*Jan Pavel II. v Tours,* 21.9.1996). Evangelium je cestou, která vede ke Kristu a skrze Něj do domu Otce. Do tohoto domu chtějí dojít všichni jeho učedníci: touží být s Kristem. Tento pohled však ty, kdo vyznávají Krista, nezbavuje nasazení v každodenním životě. Lidé, kteří následují Krista jako svatý Martin, jsou si vědomi, že tato cesta prochází rozmanitými formami služby bližnímu, počínaje tou první z nich, kterou je hlásání spásy, vykonané Kristem. Tato služba vám dá kráčet vstříc domu Otce po cestách, jež otevřel Kristus. Bratři a sestry, svatý Martin vám zanechává mimořádné svědectví příslušnosti ke Kristu. Jeho naprostá ochota je vám vzorem i povzbuzením: pokračujte v hlásání evangelia, stejně jak to činil on, „ať je to vhod či nevhod“ (2Tim 4,2). S důvěrou a radostí nabídněte svůj život Kristu: on jej vezme a dá vám, abyste ze sebe vydali to nejlepší. Svatý Martin byl obdivuhodným apoštolem. Nestačí však si jej pouze připomínat. V různých stavech, jste dnes sami živými údy živé Církve, jednotných a otevřených společenství, jež dokáží vydat svědectví naději, která je v nich (srv. 1Pt 3,15)… Blahoslavení vy, křesťané Francie, kteří jste byli hodni mít na úsvitu svých dějin tak velkého patrona! (*sv. Jan Pavel II.*)

✠

12. LISTOPADU – **SV. JOSAFAT**



Narodil se asi roku 1580 nebo o něco později, ve Vladimíru (Володимир-Волинський) na Volyňsku, v dnešní západní Ukrajině, necelých 15 km od hranice s Polskem. Rodiče, zchudlý šlechtic i prosperující obchodník Gabriel a Marina, byli pravoslavného vyznání a při sv. křtu dali synovi jméno Jan. Prvního vzdělání se mu dostalo doma, později (asi r. 1596) ho otec poslal do učení ve Vilně (Vilniusu) chtěje z něj mít obchodníka. V té době se tam bojovalo proti sjednocení s katolíky, neboť na synodu v litevském Brestu vznikla unie s římským apoštolským stolcem. Jan ve Vilně navštěvoval řeckokatolický chrám a připojil se k unii. Byl člověkem modlitby a obchodnická profese ho nepřitahovala. V roce 1604 vstoupil do basiliánského kláštera Nejsvětější Trojice ve Vilně a přijal řeholní jméno Josafat. Roku 1609 byl vysvěcen na kněze a v roce 1613 se stal igumenem (představeným kláštera) v Betynj. V dalším roce byl ustanoven archimandritou (vyšším řeholním představeným) ve Vilně, neboť vynikal mimořádným nadáním, zbožným životem i aktivitou v literární činnosti. Modlitbami a kajícími skutky chtěl vyprosit sjednocení s

odloučenými bratry. Jeho kázání měla za následek mnoho obrácení, proto začal být nazýván „lupič duší“ nebo „dušechvat,“ od jiných „bič na rozkolníky.“ Po smrti polockého arcibiskupa Brolnického v roce 1618 byl Josafat povolán za jeho nástupce a dva roky poté rozkolníci ustanovili Meletije Smotrického jako vzdoro-biskupa. Josafat chodil mezi lid, Božím slovem poučoval i napomínal, psal, šířil literaturu, projevoval lásku. Mnoho nepřátel ale zůstávalo zatvrzelých. Mnoha kněžím chyběla po stránce duchovní i mravní patřičná úroveň. Šlechta podporovala rozkol, který jí umožňoval zmocňovat se majetku chrámů a klášterů. Bezostyšně se prý vměšovala i do záležitostí týkajících se manželství. Josafat, vedle horlivé pastorace, zavazoval duchovní k návštěvám synodálních porad. Vydal tiskem 48 synodálních pravidel se směrnicemi pro život a působení duchovenstva. Dále vydal spis „Obrana unie,“ kterým se snažil vést čtenáře k jednotě. Zachovával přísnou řeholní chudobu a své příjmy rozdával chudým. Snažil se obnovovat zpustlé svatyně, kláštery i církevní ústavy. Jeho denní modlitbou byly oběti za jednotu, za sjednocení církví. Pravoslavní, poté co si zvolili do svého čela Meletije Smotrického, vedli systematický boj proti sjednocení s Římem za pomoci Kozáků. Tím se jejich útoky stávaly hrůznějšími. Josafata jeho povolání a zodpovědnost za duše dovedly do běloruského Vitebska, tam, kde rozkolníci nejvíce řádili. S ochotou k jakékoliv oběti zde vyšel před dům, na který nepřátelé zaútočili. Ti údajně předem zneužili tuláka Eliáše, aby vyprovokovali biskupovy služebníky, a tak si zdůvodnili útok. Šlo jim především o smrt biskupa, kterého zabili ranou sekery do hlavy. Zároveň ho pobodali oštěpy a jeho mrtvé, zohavené tělo pak vhodili do řeky Dviny. Věřícími bylo tělo asi pátý den vyloveno a pohřbeno v Polocku. Smotrický, pokládaný za hlavního aktéra zločinu, uprchl do Řecka, ale sužován výčitkami svědomí se prý vrátil a v roce 1627 se smířil se sjednocenou církví. Roku 1705 byly ostatky Josafata Kuncewicze přeneseny do Biale a od roku 1949 jsou uloženy ve svatopetrské bazilice. Blahořečený byl 16. 5. 1643 papežem Urbanem VIII. a kanonizován 29.6.1867 Piem IX.

✠

13. LISTOPADU – **SV. ANEŽKA**

Život svaté Anežky byl mimořádný, stejně jako i celá její osobnost. Byla dcerou českého krále Přemysla Otakara I., narodila se na přelomu prvního desetiletí třináctého století a byla spřízněna s předními královskými a knížecími rodinami střední Evropy a Dánska. Po otci pocházela ze slavného rodu českých světců Ludmily a Václava, její pratetou byla svatá Hedvika Slezská, její sestřenicí svatá Alžběta Durynská a její neteří svatá Markéta Uherská. Klidu rodinného života se však těšila jen krátce. Už jako tříletá byla spolu se starší sestrou Annou poslána do kláštera cisterciaček v Trebnici u

Vratislavi, v němž tehdy žila i svatá Hedvika. Ta útlému děvčátku vštěpovala základní pravdy víry, ta ji učila i prvním modlitbám a uváděla ji do křesťanského života. Příklad tety se hluboce vepsal do Anežčina srdce a následně ji provázel celým životem. V šesti letech byla svěřena premonstrátkám doksanského kláštera, kde se naučila číst a psát. Už tam byla tak zaujata modlitbou, že jí dávala přednost před hrami s kamarádkami.



Zasnoubení s Jindřichem, sicilským a německým králem, synem císaře Fridricha II., vytrhlo osmiletou Anežku ze zátiší kláštera a uvedlo ji do světského prostředí vídeňského dvora, kde jako budoucí císařovna měla nabýt patřičného vychování. Ale Anežka se tam necítila dobře. Rozdávala hojné almužny a častými posty umrtvovala své tělo. Už tehdy se zcela zasvětila Matce Boží a po jejím příkladu toužila uchovat své panenství neporušené. Zásnuby tedy byly zrušeny. Přesto však se česká princezna nevyhnula politickým spekulacím, které se na její účet odehrávaly na pražském královském dvoře. Za manželku ji chtěl i sám císař Fridrich II. a ze sňatku sešlo jen díky samotnému papeži Řehoři IX., který na Anežčinu prosbu intervenoval u jejího bratra. Zpráva o tomto odmítnutí, zdůvodněném slovy apoštola: „ti, kdo mají co dělat s tímto světem, ať v něm neutkvějí, neboť věci tohoto viditelného světa pomíjejí“ (*1Kor* 7,31), se však rozšířila po celé Evropě a vzbudila velký obdiv. Anežka si z celého srdce přála žít evangelijní ideál a „starat se o věci Páně, aby byla svatá na těle i na duši“ (*1Kor* 7,34). Dobře totiž věděla, že kdo se dá přemoci láskou k pozemským statkům, není s to radovat se v Pánu (srv. Sv. Řehoř Veliký, *In Ezechielem* II., XVIII., IX., 16: *CCL* 142, str. 896). Když se od českých šlechticů, kteří se vrátili z Itálie, dozvěděla o sv. Františkovi z Assisi a o novém řádu svaté Kláry, zatoužila i ona následovat chudého Krista v naprosté chudobě. Zbavila se proto všech svých šperků, ozdob i rouch a výtěžek rozdala chudým, maje na paměti, že dobré skutky, i ty, co pocházejí z pomíjivých statků, nepomíjejí nikdy. Příklad svaté Hedviky a svaté Alžběty Durynské, „těšitelky nuzných“, ji vedl k založení hospice v Praze, a při něm bratrstva Křižovníků s Červenou hvězdou (kteří se později stali řeholními kanovníky, srv. *Annuario Pontificio* 1981, str. 1207), aby pečovali o nemocné. Anežka sama pak vstoupila do kláštera klarisek, který předtím zbudovala v Praze na břehu Vltavy v části, které se dodnes říká „Na Františku“. „Jako holubice se vznesla z potopy zvráceného

světa do archy svatého řádu“ (J. Kapistrán Vyskočil, *Legenda blahoslavené Anežky a čtyři listy svaté Kláry*, Praha 1932, str. 107), provázena dalšími pěti dívkami, dcerami předních pražských šlechtických rodin. V klášteře se k nim připojilo pět klarisek, pocházejících z Trenta, které tam vyslala sama svatá Klára. Ta jí později od svatého Damiána poslala list, v němž vyjadřuje potěšení z Anežčina věhlasu, „známého nejen jí, ale skoro celému světu“ a s nadšením chválila ji chválila za to, že dala přednost zasnoubení s Kristem přede všemi poctami světa, a z celým srdcem si zvolila „přesvatou chudobu a tělesná strádání“, a tak se stala nevěstou „nejvznešenějšího Ženicha.“ Tak se mezi oběma Božími ženami zrodilo jedno z nejkrásnějších přátelství. Přestože jim nebylo dáno setkat se na této zemi, a jejich životy se tolik lišily, pojila je stejná láska ke Kristu a táž touha po svatosti. Klášter klarisek v Praze se díky Anežčinu příkladu stal ohniskem, z něhož vznikaly další kláštery v Čechách, Polsku i v jiných zemích. Anežka se vzdala i své pravomoci nad hospicem, který založila a jenž měl klariskám zajišťovat nezbytnou obživu, a prohlásila, „že chce raději trpět nouzi a bídu, než se odklonit od Kristovy chudoby“ (Vyskočil, *cit. dílo*, str. 109). Láska, planoucí v jejím srdci jí nedovolovala uzavírat se do neplodné samoty, ale vedla ji k tomu, aby se dala do služby všem. Starala se o nemocné sestry, pečovala o malomocné a postižené nakažlivými chorobami, prala jim šaty a v noci je vyspravovala, a tak dosvědčovala, že stavba jejího duchovního života spočívá na pevném základě pokory. Tak se stala matkou nuzných a získala si v srdci pražských chudých a prostých místo, které jí patří po staletí. Její činorodá láska byla živena modlitbou, soustředěnou na Kristovo utrpení. Trpící Kristus totiž pro ni byl vyjádřením nejvyšší lásky a jeho Kříž jí dodával útěchu především v posledních letech jejího života, kdy s hrdinskou trpělivostí a bez nářku snášela neštěstí, křivdy, chudobu i nemoci, a tak až do krajnosti následovala Krista. Milovala samotu jako příležitost oddávat se modlitbě a kontemplaci, během níž často upadala do extáze. Se spolusestrami nehovořila mnoho, ale pokud mluvila, její slova byla prodchnuta láskou ke Kristu a touhou po ráji, takže jen stěží skrývala slzy. Jako vzácné dědictví Františkovo a Klářino uchovávala úctu k Eucharistii, a bylo to její zásluhou, že tato pronikla i do klášterů řádu a později vyvrcholila v touhu po každodenním svatém přijímání.

Utrpení provázelo Anežku neustále. Byla často nemocná. Když se jednou roznemohla natolik, že tušila blízký konec a chtěla přijmout viatikum, niterný hlas ji ujistil, že ji na věčnost předejdou všichni členové její rodiny. A vskutku, během svého dlouhého života viděla umírat svého otce, některé příbuzné, své bratry a sestry, - a mezi nimi i samotného krále Václava I., jehož se jí podařilo smířit ve svém klášteře s odbojným synem Přemyslem Otakarem, a byla svědkem jejich polibku míru, - a téměř všechny jejich děti. Aby vypila kalich

utrpení až do dna, měla 26. srpna 1278 během večerních modliteb vidění tragické smrti svého synovce, krále Přemysla Otakara II., který toho dne padl v bitvě na Moravské poli. Také Klára, její nejmilejší sestra, zemřela mnoho let před ní, roku 1253, v roce, kdy zemřel její otec. Přátelství mezi Anežkou a Klárou trvalo dvě desetiletí, bylo stále ryzejší a tím silnější až do té míry, že italská světice milovala českou blahoslavenou jako matku i dceru zároveň. Před smrtí se s ní rozloučila tklivým listem, v němž ji nazvala „polovinou své duše“ (Vyskočil, *cit. dílo, List IV*., str. 147). Anežčin život pohasínal jako obětní svíce za obzvlášť smutných okolností. Čechy byly po smrti Přemysla Otakara II. obsazeny cizími vojsky, panoval tu zmatek a násilí, lidé mřeli hladem a morem, a před branou klarisek, jejichž spíže byly prázdné, se tísnili vyhladovělí umírající, hledající pomoc. Uprostřed těchto hrůz Anežka – už tehdy uctívaná jako svatá – uzavírá 2. března 1282 svou pozemskou existenci. Její odchod ze světa byl prodchnut láskou okolostojících sester a Menších bratří, i její vroucí touhou po nebeském Ženichu. Ještě před smrtí sestry napomínala, aby Jej vždy věrně milovaly a následovaly Ho v pokoře a chudobě, a po příkladu svatých Františka a Kláry byly vždy podřízeny jeho Zástupci a Římskému Stolci. Tak v přesmutné době, kdy usoužení a opuštění Čechové úpěnlivě vzývali svého národního ochránce svatého Václava, aby „nedal zahynouti jim ni budoucím“ („Svatováclavský chorál“), mohli otevírat svá srdce i Anežce, dceři téhož královského rodu, která z útrap oněch dnů odešla na věčnost, aby jim pomáhala u trůnu svého božského Ženicha. A tak tomu bylo i později. Její krajané, vědomi si její dobroty a milosrdenství, jak je projevovala během pozemského života, hledali u ní útočiště a pomoc, a tak vznikla úcta, kterou potvrdil a schválil Pius IX. v roce 1874. Její svatořečení, 12. listopadu 1989 papežem Janem Pavlem II. v bazilice sv. Petra v Římě se stalo proroctvím svobody a nové naděje našeho národa. Svatá Anežka si zvolila evangelium, a žila i jeho blahoslavenství. Blahoslavenství chudých, plačících, tichých, těch, kdo hladovějí a žízní po spravedlnosti, blahoslavenství milosrdných, šiřitelů pokoje, pronásledovaných (srv. *Mt* 5,3-10). Její život, a zvláště jeho poslední léta, nebyly snadné. Ale ona, právě proto, že byla čistého srdce, dokázala ve všech lidských událostech vidět Boha, a proto zůstávala silná a plná důvěry, vědoma si toho, že (těm, kdo milují Boha všechno napomáhá k dobrému“ (*Řím* 8,28). Anežka nebyla okrajovým příběhem našich dějin, Spíše je jedním z posledních a nejkrásnějších květů dynastie Přemyslovců, kteří vstoupili do dějin svatým Václavem a jeho babičkou svatou Ludmilou, kterou pokřtil svatý Metoděj. Jde o kořeny vaší národní kultury, o naši duchovní identitu. Střezme žárlivě toto dědictví a předávejte je neporušené našim dětem! Kéž nám z nebe Anežka pomáhá, tak jako svou přímluvou přispívala tolika generacím před námi během pohnutých dějin naší vlasti.

(*sv. Jan Pavel II.*)

APOŠTOLSKÁ CESTA LVA XIV. DO JIŽNÍ AMERIKY







„Veliká radost“, „Všichni buďte vítáni. Jděte a zvěstujte“ a „Otevřme svá srdce“ – motta apoštolské cesty Lva XIV. do Uruguaye, Argentiny a Peru doplňují loga, která budou papežovu cestu do Latinské Ameriky doprovázet. Jejich symboly odkazují na víru, dějiny církve a identitu jednotlivých národů a zdůrazňují misijní charakter návštěvy.



LOGO PAPEŽSKÉ NÁVŠTĚVY V URUGUAY

Nad logem je slunce – charakteristický prvek uruguayské národní identity – znázorněné jako „Sol de Mayo“. Modré čáry u spodní části loga pak odkazují na státní vlajku. Jednotlivé prvky vyjadřují jak církevní, tak národní rozměr papežské cesty, a také radost ze setkání Svatého otce s celou uruguayskou komunitou.

Heslo „Veliká radost“ odkazuje na slova anděla, jimiž v Betlémě ohlašoval pastýřům narození Mesiáše: „Zvěstuji vám velikou radost“ (*Lk* 2, 10). Vyjadřuje základní smysl návštěvy: přítomnost Svatého otce, zástupce Krista Spasitele na zemi, má být pro církev i

celý uruguayský národ příležitostí k setkání a společnému prožívání radosti.

Logo papežské návštěvy v Argentině



Logo papežské návštěvy v Argentině (8.–11. listopadu 2026) vychází z vize národa, v němž je každý přijímán a nikdo není vyloučen, a jehož středem je Kristus.

Rozmanitost je symbolizována věncem složeným z mnoha drobných, stylizovaných lidských postav různých tvarů, velikostí a odstínů. Paleta modrých odstínů odkazuje na argentinskou identitu, zatímco uspořádání postav ponechává uprostřed volný prostor ve tvaru kříže, jako středobodu křesťanské víry.

Perspektiva a pohyb postav směřujících do středu a vpřed evokují obraz společné cesty, na níž se každý podílí a za kterou má svůj díl odpovědnosti. Je to cesta od setkání ke zvěstování, na kterou se vydávají učedníci-misionáři v duchu společné cesty.

Shromáždění postav kolem kříže také připomíná, že výzva evangelia: „Jděte a zvěstujte“ pochází od Krista, který zemřel a vstal z mrtvých.

Logo, které je v souladu s heslem „Vítejte všichni. Jděte a zvěstujte“, má být univerzálním symbolem, v němž se každý člověk může vnímat jako součást jednoho lidu. Odkazuje také na slova Lva XIV. obsažená v encyklice „Magnifica Humanitas“ (č. 16), kde čteme, že „zavržené kameny“ – chudí, nemocní, migranti a ti nejmenší – se mohou stát základními kameny společného domu, který bude trvalý a vstřícný ke všem.

Logo tak vyjadřuje otevřenost, harmonii v různosti, setkávání a zvěstování. Zároveň staví Krista do středu cesty celého Božího lidu.

Logo papežské návštěvy v Peru

Logo návštěvy Lva XIV. v Peru (11.–16. listopadu 2026) spojuje symboly odkazující na víru, dějiny církve a její evangelizační poslání. Kompozici rámuje srdce, které vyjadřuje výzvu otevřít se v naději Bohu, bratřím a

budoucnosti. Je také znamením přijetí Nástupce svatého Petra v duchu víry, jednoty a misijního úsilí. Uvnitř srdce je zobrazena mapa Peru, symbol celé země v jejím kulturním, lidském a duchovním bohatství. Nad obrysem státu se vznáší holubice Ducha Svatého, připomínající přítomnost Boha, který vede církev, inspiruje ke smíření a obnovuje naději peruánského národa.



Ve středu je vyobrazen papež Lev XIV. v pozdravném gestu a s úsměvem Dobrého pastýře. Jeho postoj vyjadřuje blízkost a poslání posilovat svatý Boží lid ve víře. Kolem papeže jsou zobrazeni nejvýznamnější svatí peruánské tradice: sv. Růžena z Limy, sv. Toribius z Mogroveja, sv. Martin de Porres, sv. František Solano a sv. Jan Macías - svědkové evangelizace, jednoty církve, bratrství, misijního nadšení a lásky k nejpotřebnějším.

Logo představuje církev podporovanou Duchem Svatým, obohacenou svědectvím svatých a vedenou Nástupcem svatého Petra. Papežská návštěva má být příležitostí k obnovení naděje a upevnění jednoty v Peru.

Heslo „Otevřme svá srdce“ shrnuje výzvu Svatého otce, abychom otevřeli svá srdce Bohu, abychom obnovili víru, budovali bratrství a s radostí hlásali evangelium, usilovali o jednotu a přispívali k šíření pokoje.

✠

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXIII. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „*Příspěvky na Farní Informátor*“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na http://www.pustimer-farnost.cz.

Dr. Antonín Cyril STOJAN

arcibiskup olomoucký, metropolita moravský, čestný občan Podivic

22. května 1851 29. září **1923**



Sarkofág Antonína Cyrila Stojana v královské kapli baziliky Nanebevzetí Panny Marie a sv. Cyrila a Metoděje na Velehradě; u oltáře pamětní věnec podivických farníků. Peregrinatio ad memoriam diei natalis, 17.4.2011.

Kněz veliký, který za života svého podepřel dům
a za dnů svých upevnil chrám...
Jako oheň svítící a jako kadidlo hořící v ohni... *(Sir 50,1,9)*



Cyrilem a Metodem - bdí
Bůh nad mým národem.
Ve všem ukázal jsem vám,
že takto se lopotíce, máte
se ujímati slabých, pamětliví
slov Pána Ježíše, který řekl:
Lepší je dáti, než bráti.



Tomáš kardinál ŠPIDLÍK, S.J.

čestný občan Pustiměře

17. prosince 1919 16. dubna 2010



Sarkofág Tomáše kardinála Špidlíka, S.J. na Velehradě, 16. 4. 2010.





Všechno, co žijeme s láskou,
přechází s Kristem
do vzkříšení.
Věčnost vytvářejí vztahy,
které nekončí.

Tomáš kard. Špidlík S. J.

Giovanni kardinál COPPA

čestný občan Drysic

9. listopadu 1925 16. května 2016



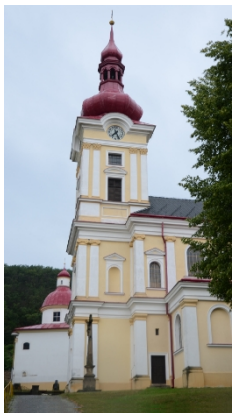
Hrobka kardinála Coppy na římském hřbitově Campo Verano, 29. 6. 2016.

«Omnia Christus est nobis!
Kristus je nám vším!
Chceš-li léčit ránu,
On je lékař;
potřebuješ-li pomoc,
On je síla;
bojíš-li se smrti,
On je život!
Toužíš-li
po nebi,
On je cesta;
jsi-li v temnotách,On je světlo»

(Svatý Ambrož)



FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA ŽIVOT SVÉ FARNOSTI:





ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800

✠

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYSICE:
číslo účtu: 1560130369/0800

✠

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800

✠

ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800

✠

SVŮJ DAR NAVÍC MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!
POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE NA EMAIL:
josef.benicek@seznam.cz





PÁN BŮH ODPLAŤ KAŽDÝ VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM.

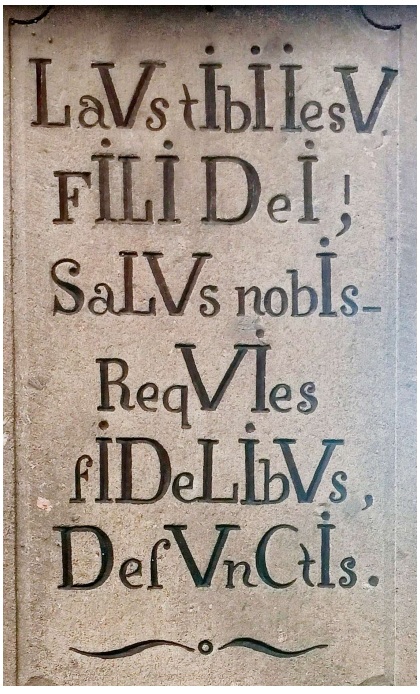
✠

PLNOMOCNÉ ODPUSTKY PRO DUŠE V OČISTCI



<u>1. – 2. listopadu</u>:
návštěvou kostela -
modlitbou **Otče náš**
a **Věřím v Boha**,
při splnění tří podmínek
(*sv. zpověď, sv. přijímání, modlitba na úmysly Sv. otce*).

<u>1. - 8. listopadu</u>:
plnomocné odpustky,
jen pro duše v očistci,
návštěvou hřbitova
a modlitbou za zemřelé
(kdo z vážného důvodu nemůže hřbitov navštívit v uvedeném termínu,



může tak učinit již **od 25. října**. V ostatních dnech lze získat odpustky částečné.

/VLEVO: reliéf na kříži na hřbitově v Pustiměři; VPRAVO: nápis na kříži před kostelem v Topolanech – „CHVÁLA TOBĚ, JEŽÍŠI, SYNU BOŽÍ, SPÁSO NAŠE, ODPOČINUTÍ VĚRNÝCH ZEMŘELÝCH“ (1841)



"Když jsem šel k Janu Pavlu II., vždy jsem musel mít připraveny aspoň dva vtipy

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře

I.

Na pohřeb se nedostavil objednaný řečník. Zavolali narychlo jiného, a ten se zeptal: „Koho pohřbíváme?“ „Babičku.“ „Jo, to zvládnu.“ A začal: „Naše milá babička… pečovala o vnoučky…“ S překvapením zjišťoval, že účastníci netruchlí, ale divně se usmívají. Když skončil, ptal se, co to bylo za divné publikum? No, došlo k Vašemu drobnému omylu. Pohřbívali jsme pana Josefa Babičku.

II.

„Co vás tak rozčílilo, sousedko?“ – „Manžel! Řekla jsem mu, že bych chtěla být zpopelněna... A ten padouch mě objednal na čtvrtek!“

III.

Majitel pohřebního ústavu se ptá zákazníka: „A v jaké cenové kategorii byste chtěl uspořádat pohřeb?“ – „V nejlevnější, čtvrté kategorii.“ – „Víte vy, co to znamená pohřeb ve čtvrté kategorii? - To si musí nést věnec sám nebožtík!“

IV.

Arabský muslim nastoupil v Londýně do taxíku. Důrazně požádal taxikáře, aby vypnul rádio, protože příkazem učení jeho náboženství je, že on nesmí poslouchat takovou hudbu, když v Prorokových časech nebyla žádná západní hudba, která je hudbou nevěřících. Taxikář zdvořile vypnul rádio a otevřel dveře. Arab se otázal: „Co se děje?“ Taxikář odpověděl: „Za časů Proroka nebyly žádné taxíky. Vystupte a počkejte si na velblouda...“.

V.

„Pepo, umřel mi táta, půjč mi, prosím, černé šaty!“ Po týdnu se ptá Pepa: „Tak co ten můj černý oblek?“ – „Tátovi byl akorát, tak jsme ho v něm nechali spálit.“

VI.

Dnes mi vrátili daňové přiznání s odůvodněním: Vážený plátce, vracíme Vám na přepracování daňové přiznání. V kolonce "Vyživované osoby" jste nesprávně uvedl: cikáni, parlament, vláda a státní úředníci.

VII.

Přijde poslanec do restaurace a ptá se: „Můžete mi nabídnout něco, co v parlamentu nemáme?“ „Co takhle mozeček?“.

VIII.

Po inkvektivách vůči Norskému Nobelovu výboru, že Nobelova cena míru mu byla upřena, Donaldu Trumpovi dostalo se ujištění, ať si nezoufá, - z osla již cos nepochybně má.

POŘAD BOHOSLUŽEB: 31. října – 8. listopadu 2026

DEN	LIURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
SOBOTA 31. října: **SV. WOLFGANG**, BISKUP			
TOPOLANY: PO MŠI SVATÉ SVĚTELNÝ PRŮVOD NA HŘBITOV A MODLITBA ZA ZEMŘELÉ		**TOPOLANY 17.00:**	za živé a + kněze, farníky, farnice a dobrodince farnosti
NEDĚLE 1. listopadu	**SLAVNOST VŠECH SVATÝCH**	**PUSTIMĚŘ 8.00:**	za živou a zemřelou rodinu PŘEROVSKOU
	PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	**DRYSICE 9.30:**	za + Dominika GAŠPARÍKA, rodiče, sourozence, švagra a Boží požehnání pro rodinu
PODIVICE: PO MŠI SVATÉ SVĚTELNÝ PRŮVOD NA HŘBITOV A MODLITBA ZA ZEMŘELÉ		**PODIVICE 11.00:**	za +Zdeňka MARÁKA a rodiče
PONDĚLÍ 2. listopadu	**VZPOMÍNKA NA VŠECHNY ZEMŘELÉ**	**PODIVICE 8.00:**	za + Marii OPATŘILOVOU, + rodinu a Boží požehnání pro živou rodinu
	SBÍRKA NA CHARITU	**DRYSICE 16.30:**	za + Marii KNAPOVOU, rodiče, + přátele, + Ludmilu HODINKOVOU a duše v očistci
DRYSICE, PUSTIMĚŘ: PO MŠI SVATÉ SVĚTELNÝ PRŮVOD NA HŘBITOV A MODLITBA ZA ZEMŘELÉ		**PUSTIMĚŘ 18.30:**	za + Benedikta DRBALA, rodiče, sourozence a duše v očistci
ÚTERÝ, 3. listopadu: **SV. MARTIN DE PORRES,** ŘEHOLNÍK			
STŘEDA 4. listopadu	**SV. KAREL BOROMEJSKÝ,** BISKUP	**DRYSICE 17.00:**	za +Helenu a Aloise MARKOVY, + rodiče a Boží ochranu a požehnání pro živou rodinu
ČTVRTEK 5. listopadu	**ČTVRTEK 31. TÝDNE V MEZIDOBÍ**	**PODIVICE 8.00:**	za živou a +rodinu POSPÍŠILOVU, KOLAŘÍKOVU a DOSTÁLOVU
PÁTEK 6. listopadu	**PRVNÍ PÁTEK V MĚSÍCI**	**PUSTIMĚŘ 17.00:**	za + rodinu KOLENIČOVU, PŘIKRYLOVU, POKLUDOVU a duše v očistci
SOBOTA 7. listopadu	**SOBOTNÍ PAMÁTKA PANNY MARIE**	**PODIVICE 8.00:**	na poděkování Pánu Bohu za dar života, s prosbou o požehnání a ochranu Panny Marie pro rodinu
		PUSTIMĚŘ 14.00	**POHŘEB** František PETRŽELA (1962)
	TOPOLANY – MŠE SVATÁ S NEDĚLNÍ PLATNOSTÍ	**TOPOLANY 17.00:**	za + rodiče PŘIKRYLOVY, s prosbou o Boží požehnání pro živou rodinu
NEDĚLE 8. listopadu	**32. NEDĚLE V MEZIDOBÍ**	**PUSTIMĚŘ 8.00:**	za + Marii a Oldřicha HOLUBOVY, bratra, rodiče z obou stran a Boží požehnání pro živou rodinu
		DRYSICE 9.30:	za + Jana a Jiřího ADAMCOVY a dvoje + rodiče
		PODIVICE 11.00:	za +Vlastimíra PIVODU, rodiče, sestru, švagra, švagrovou, zetě, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro rodinu

POŘAD BOHOSLUŽEB: 7. - 15. listopadu 2026

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
SOBOTA 7. listopadu	**SOBOTNÍ PAMÁTKA PANNY MARIE**	**PODIVICE 8.00:** na poděkování Pánu Bohu za dar života, s prosbou o požehnání a ochranu Panny Marie pro rodinu	
		PUSTIMĚŘ 14.00	**POHŘEB** František PETRŽELA (1962)
	TOPOLANY – MŠE SVATÁ S NEDĚLNÍ PLATNOSTÍ	**TOPOLANY 17.00:** za + rodiče PŘIKRYLOVY, s prosbou o Boží požehnání pro živou rodinu	
NEDĚLE 8. listopadu	**32. NEDĚLE V MEZIDOBÍ**	**PUSTIMĚŘ 8.00:** za + Marii a Oldřicha HOLUBOVY, bratra, rodiče z obou stran a Boží požehnání pro živou rodinu	
		DRYSICE 9.30: za + Jana a Jiřího ADAMCOVY a dvoje + rodiče	
		PODIVICE 11.00: za +Vlastimíra PIVODU, rodiče, sestru, švagra, švagrovou, zetě, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro rodinu	
PONDĚLÍ 9. listopadu	**SVÁTEK POSVĚCENÍ LATERÁNSKÉ BAZILIKY**	**PUSTIMĚŘ 17.00:** za + rodiče PITELOVY, živou a + rodinu PITELOVU a HLADKOU	
ÚTERÝ, 10. listopadu: **SV. LEV VELIKÝ,** PAPEŽ A UČITEL CÍRKVE			
STŘEDA 11. listopadu	**SV. MARTIN TOURSKÝ,** BISKUP	**DRYSICE 17.00:** za dar zdraví s prosbou o Boží pomoc a ochranu Panny Marie pro rodinu POLÁCHOVU	
ČTVRTEK 12. listopadu	**SV. JOSAFAT,** BISKUP A MUČEDNÍK	**PODIVICE 8.00:** za dar zdraví, Boží požehnání a ochranu Panny Marie pro rodinu MAHDALOVU, GAZDÍKOVU, LEKEŠOVU, SMETANOVU a VACULOVU	
PÁTEK 13. listopadu	**SV. ANEŽKA ČESKÁ,** PANNA	**PUSTIMĚŘ 17.00:** za + P. Františka BENÍČKA, živou a + rodinu BENÍČKOVU, BUČKOVU, ZELENKOVU a LŽÍČAŘOVU	
SOBOTA 14. listopadu	**TOPOLANY – MŠE SVATÁ S NEDĚLNÍ PLATNOSTÍ**	**TOPOLANY 17.00:** za živou a zemřelou rodinu KUDLIČKOVU a ŠTĚPÁNKOVU	
NEDĚLE 15. listopadu	**33. NEDĚLE V MEZIDOBÍ**	**PUSTIMĚŘ 8.00:** za + rodinu JANSKOU, s prosbou za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu VOLDŘICHOVU a JANSKOU	
		DRYSICE 9.30: za + Boženu KLUDÁKOVOU, manžela, dvě dcery, dva zetě a vnuka	
		PODIVICE 11.00: za zemřelé rodiče MALOVY, děti a duše v očistci	

FARNÍ INFORMÁTOR, XXXIII. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.517356351, 723593106. Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě, na příspěvek u pokladny v kostele – „*Příspěvky na Farní Informátor*“ označené (resp. na účet farnosti u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. **Díky sponzorům dotovaná cena: 30,-Kč/ks.** Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na http://www.pustimer-farnost.cz.